

sanathayat

tarih • eleştiri • kültür • politika

2003-2013

modernlik - modernizm 3

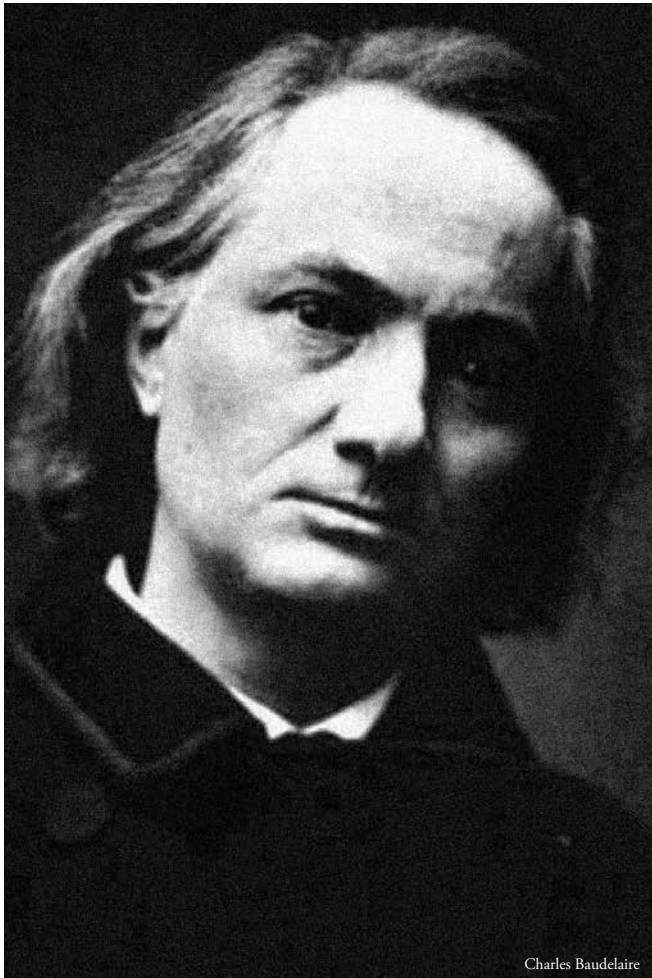
avangard / teori / eleştiri 27

Çağdaş estetik 39

Çağdaş sanatın örgütlenmesi 53

eleştirel müzecilik 73

mimarlık ve avangard 87

Charles Baudelaire

modernlik modernizm

Manet - Olympia

sanat hayat 1

modern hayatın ressamı

Charles
Baudelaire

Sunuş
ALİ ARTUN
Baudelaire'de Sanatın
Özerkleşmesi ve
Modernizm

İLETİŞİM

Charles Baudelaire Modern Hayatın Ressamı

Sunuş: Ali Artun
Çeviren: Ali Berktaş

İster hayatta, ister sanatta olsun, modernliği keşfe çıkanların pusulası ne zamandır Baudelaire. Modern kente ve kültürle ilgili incelemelerde yer eden pek çok tema onun edebiyatında beliriyor. "Modern mitoloji"yle haşır neşir olanların antikitesi haline gelen 19. yüzyıl Paris'ine bizi o uyandırıyor. Adeta onun imgeleriyle hatırlıyoruz. Zamanımızda sanat/edebiyat tarihi kadar, sosyoloji ve kültürel çalışmalarla uğraşanlar da hep Baudelaire'e dönüyor. Ekonomik, toplumsal, siyasal hayatın modernleşmesiyle, sanatın modernleşmesi arasına çizgi çekerek, modernizasyon ve modernizm arasındaki gerilimi Baudelaire haber veriyor. Modernizmi edebiyatının kahramanları aracılığıyla bir özerkleşme efsanesi olarak ilk o temsil ediyor. Baudelaire şair olmadan önce bir eleştirmen. Aslında şiiriyle de, eleştirileriyle de yazdığı, sonuçta bir estetik manifesto. *Modern Hayatın Ressamı* bu manifestonun can damarı ve modern eleştirinin klasiği. Kuşku yok ki modernizm Baudelaire'le başlar; onunla, mevcut düzene ve geleneğe başkaldırı olarak anlaşılır.

İçindekiler:

Ali Artun

Sunuş: Baudelaire'de Sanatın
Özerkleşmesi ve Modernizm

- Modern Kent ve Sanat
- Bohemya

- Dandy
- Flâneur
- Karşı Estetik
- Sahtenin Güzelliği
- Kötünün Güzelliği
- Çirkinin Güzelliği
- Sanata Adanmışlık ve Ölüm

Charles Baudelaire

1846 Salonu

- Eleştiri Ne İşe Yarar?
- Romantizm Nedir?
- Eugène Delacroix
- Aşk Konuları ve Tassaert Hakkında
- Rafaello Nasıl Alt Edilir?
- Chic ve Poncif
- Horace Vernet
- Peyzaj
- Heykel Niye Can Sıkıcıdır?
- Modern Hayatın Kahramanlığı Hakkında

Modern Hayatın Ressamı

- Güzellik, Moda ve Mutluluk
- Modernite
- Belleği Uyarma Sanatı
- Dandy
- Kadın
- Makyaja Övgü
- Kadınlar ve Kızlar

8. Baskı

sanathayat2

modern

kültürde çatışma

Georg Simmel

Sunuş
DAVID FRISBY
Georg Simmel -
Modernitenin İlk
Sosyoloğu

Georg Simmel **Modern Kültürde Çatışma**

Sunuş: David Frisby

Çevirenler: Tanıl Bora, Nazile Kalaycı, Elçin Gen

İçindekiler:

David Frisby

Sunuş: Georg Simmel - Modernitenin İlk Sosyoloğu

- *La Modernité*
- *Yöntem Sorunu*
- *Simmel'in Modernite Çözümlemesi*
- *Moda ve Stil*

Georg Simmel

Modern Kültürde Çatışma
Metropol ve Tinsel Hayat
Moda Felsefesi

8. Baskı

Kentin ve modernliğin düşünürünün, sosyoloğunun ve filozofunun adı Georg Simmel'dir.

Werner Jung

Avangardın ilgi odağı olacak sorunların hepsi Simmel'in metropol üzerine düşüncelerinde saklıdır.

Manfredo Tafuri

Kültür sosyolojisi... kesinlikle onun yarattığı temeller üzerinde mümkün olmuştur.

Georg Lukacs

Felsefenin somut konulara dönmesini sağlayarak epistemoloji veya entelektüel tarih üzerine gevezelikten bezmiş olan herkese yol gösteren odur.

Theodor Adorno

Oscar Wilde

Sanatçı: Eleştirmen, Yalancı, Katil **Estetik ve Etik Üzerine**

Sunuş: Elizabeth Hollander

Çevirenler: Esin Soğancılar, Kaya Genç, Fatih Özgüven, Türker Armaner

Oscar Wilde modernist edebiyatın Baudelaire ve Mallarmé gibi öncülerle birlikte anılır. Ama o yalnızca edebiyatıyla değil, sanat ve edebiyat üzerine eleştirileriyle de 20. yüzyıl avangardı üzerinde etkili olur. Ayrıca, onun en önde gelen eseri kuşkusuz hayatıdır. Zaten dehasını hayatına kattığını, eserlerine ise sadece yeteneğini koyduğunu söyler. Bu derlemedeki yazılarında, Oscar Wilde'in modernist sanat ve edebiyat düşüncesi kadar, çevresine meydan okuyan hayatını da izleriz. Kitabın ilk yazısı "Sanatçı Olarak Eleştirmen"de Wilde, bir sanat eserini yorumlamanın onu üretmekten daha yaratıcı bir etkinlik sayılması gerektiğini ve eleştirmenin en yetkin sanatçı olduğunu ileri sürer. "Kalem ve Zehir"de sanatın ve sanatçının her türlü ahlaki yarıdan bağımsız olduğunu, "Yalanın Gözden Düşüşü"nde ise sanatın doğayı ve hayatı değil, hayatın ve doğanın sanatı taklit ettiğini savunur; ona göre gerçekliğe bağlılık ilkesi sanatı adeta zehirler. Kitaptaki son metni "Sosyalizm ve İnsan Ruhunu"nda da Wilde, insanlığın diğerkâmlık ve hayırseverlik gibi erdem kisvesine bürünmüş iki sıkıcı yükten sosyalizm sayesinde kurtulabileceğini iddia eder.

İçindekiler:

Elizabeth Hollander

Sunuş: Oscar Wilde

- *Oscar Wilde'in Hayatı*
- *Benlik Estetizmi*
- *Form Estetizmi*
- *Sanatçı Olarak Eleştirmen*
- *Eleştirel Kurmacalar*

Jorge Luis Borges

Wilde Üzerine

Oscar Wilde

Sanatçı Olarak Eleştirmen

Kalem ve Zehir: Yeşil Renkte Bir Çalışma

Yalanın Gözden Düşüşü: Bir Gözlem

Sosyalizm ve İnsan Ruhunu

4. Baskı

sanat/hayat23

sanat mutluluk hayalleri utopya

Sosyal Sanat ve
Fransız Solu
(1830 - 1850)

Neil McWilliam

Neil McWilliam

Sanat / Ütopya

Mutluluk Hayalleri - Sosyal Sanat ve Fransız Solu (1830-1850)

Çeviren: Esin Soğancılar

Fransa'da 1830-1850 arası döneme iki devrim damgasını vurur: Krallığa son veren 1830 Devrimi ve İkinci Cumhuriyet'in ilan edildiği 1848 Devrimi. Her iki devrimin de ilk anda başarıyla sonuçlanması, bu dönemde insanlığın kurtuluşuna ilişkin umutları canlandırır ve bir ütopya çağına yol açar. Saint-Simon ve Charles Fourier'nin "sosyalist ütopya"larıyla Marx ve Engels'in komünizmi hep bu çağın eserleridir. Bu ütopyaların hedefi, hayatın sanat gibi, şiir gibi yaşandığı toplumlardır. Bu nedenle de, sanatçılara devrimci dönüşümlerin önderliği rolünü verirler. Sanatı ve sanatçıyı ilk kez bu ütopyalar, bir "avangard" olarak tanımlarlar.

Sanatı bir "umut ilkesi", bir "mutluluk vaadi" olarak görüp hayatla ve siyasetle kaynaştıran fikirler, ütopyalar çağında ortaya çıkar. 20. yüzyılda modernist estetiği, mimarlığı ve avangard hareketleri yönlendiren başlıca saikler de bu fikirler olacaktır.

Tarihin sonunun ve sosyalizmin ölümünün ilan edildiği günümüzde, yeni mutluluk hayallerine belki de her zamankinden fazla ihtiyacımız var.

Neil McWilliam

İçindekiler:

Saint-Simon ve Sosyal Estetiğin Şekillendirilmesi

Pozitivizmden Duyguya: Saint-Simoncu Estetik

Teoriden Pratiğe: Saint-Simoncu Estetiğin Hüsranı

Duygu ve İnanç: Philippe Buchez ve Çevresi

Pierre Leroux ve Humanité Estetiği

Mutluluğun Güzelliği: Sosyal Sanat ve Fourierist Eleştiri

Vizyon ve Erdem: Cumhuriyetçi Estetik

Sınıf ve Kültür Tuzağı

Sosyal Sanattan Sosyalist Realizme

Derleyen: Ali Artun

SanatHayat

Bir Muamma/Aforizmalar

Çevirenler: Selda Somuncuoğlu, Elçin Gen

Yayına hazırlanıyor

Nihayetinde hep sanat hayatla, hayat sanatla açıklanır. Sanki birbirlerinin ontolojisi ya da epistemolojisidirler. Kimilerine göre sanat ve hayat özdeştir, kimilerine göre karşıttır. İlk görüştekiler, zaten hayatın ve tabiatın yüce bir iradenin sanat eseri olduğundan hareket ederler. Ayrıca, zaten insan hayatı, yani insanı hayvanlardan ayırt eden hayat, emek kadar sanatın da ortaya çıkmasıyla başlar. İkincilere göre sanat hayat-tan o kadar farklıdır ki ancak onun ütopyası olabilir. O nedenle Marx'inki dahil hemen bütün ütopyalar insanlığın ideali olarak sanata evrilmiş bir hayat hayal ederler. Nietzsche'ye göre hayatın bir tek anlamı vardır, o da sanattır. Platon'a yakın filozoflar sanatın hayatı, bir gerçeklik idesini taklit ettiğini savunurlar; Kant taraftarları sanatın hayatı ve gerçekliği inşa ettiğini, avangardlar ise ikisini de parçalaması gerektiğini öne sürerler. Kimi çağdaşlar günümüzde piyasanın hayatla sanatı birleştirdiğine inanırlar. Ama bu olsa olsa, sanatın hayatı değil, Baudrillard'ın belirttiği gibi hayatın ve gerçekliğin sanatı ele geçirmesinin bir görünümüdür. Kısacası bir muammadır sürer gider... *SanatHayat* bu muammaya ait düşüncelerden kimi pasajlar sunmaktadır. Her ne kadar kronolojik bir sıra içinde derlenmiş olsa da, bu sıralamanın pek bir önemi yoktur. Okuyucu her defasında istediği pasajları seçerek bu düşünceler arasında dolaşabilir ve bu büyük muammaya ortak olabilir.

Her şey yapay, çünkü Doğa, Tanrı'nın sanatıdır.

Thomas Browne

Sanat bu hayatın en yüce görevi ve asıl metafizik uğraştır.

Friedrich Nietzsche

Bütün kötü sanat eserlerinin ruhunda, gerçek hayata, doğaya dönmekten bahseden, gerçek hayatla doğayı idealize eden o aynı ses vardır. Sanatın asıl amacı yalan söylemek, gerçekte hiç yaşanmamış güzel olayları anlatmaktır.

Oscar Wilde

Sanat, hayatın kusurlu güzelliğinin telafisidir. Hayat denge kazandıkça sanat da bununla orantılı olarak yok olacaktır.

Piet Mondrian

Sanatın ütopyası hayata geçseydi, sanat sona ererdi.

Theodor Adorno

Toplumumuzda sanatın bireylerle ya da hayatla değil, artık yalnızca nesnelere ilişkin olması bana çok ilginç geliyor. Acaba insanların hayatı birer sanat eserine dönüştürülemez mi? Neden bir lamba ya da bir ev sanat nesnesi oluyor da hayatımız olmuyor?

Michel Foucault

sanat hayatı 16

bauhaus:

modernleşmenin tasarımı

Türkiye'de Mimarlık, Sanat, Tasarım Eğitimi ve Bauhaus

İLETİŞİM

Derleyenler: Ali Artun
Esra Aliçavuşoğlu

Derleyenler: Ali Artun, Esra Aliçavuşoğlu **Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı** **Türkiye'de Mimarlık, Sanat, Tasarım Eğitimi ve Bauhaus**

Bauhaus düşüncesi, bir stilin, bir eğitim hareketinin ötesinde, 1850'lerden beri Avrupa'da yürürlükte olan kültürel, ekonomik ve toplumsal bir modernleşme programını ifade eder. "Yeni" bir hayatın tasarlanabileceği inancını temsil eder. Almanya'nın kültürel nüfuz politikaları bağlamında, son Osmanlı yönetimlerinin ama özellikle de Cumhuriyet'in kurucu kadrolarının modernleşme girişimlerinde etkili olur. Sanayileşme atılımı ile sanatın birleştirilmesine yönelik kültürel politikaların ve eğitim reformlarının yapılandırılmasında Bauhaus akılcılığının katkısı önemlidir. Gazi Terbiye Enstitüsü, Köy Enstitüleri; sanat, sanayi ve meslek okulları; İstanbul Teknik Üniversitesi ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi gibi mühendislik-mimarlık okulları; güzel sanat ve uygulamalı sanat akademileri hep Bauhausçu ilkeleri benimserler ve bunlara göre yetişmiş kadrolar tarafından kurulurlar. Günümüzde Türkiye'de çağdaş eğitimin örgütlenmesi ve tasarım kültürünün hızla yükselmesi hâlâ Bauhaus'un izlerini taşır.

Bauhaus: Modernleşmenin Tasarımı, bugünkü Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin çekirdeğini oluşturan ve 1957 yılında Alman ve Türk Bauhausçular tarafından kurulan Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu'nun 50. kuruluş yıldönümü dolayısıyla düzenlenen "Türkiye'de Mimarlık, Sanat, Tasarım Eğitimi ve Bauhaus" Sempozyumu'na sunulan bildirileri kapsamaktadır.

İçindekiler:

Ali Artun

Önsöz: Türkiye'de Mimarlık, Sanat, Tasarım Eğitimi ve Bauhaus

Nazan Erkmen

Bauhaus ve Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Esra Aliçavuşoğlu

Sunuş: Bauhaus Geleneği ve Günümüz Sanatına Yansımaları

Bildiriler:

I. Bauhaus Düşüncesi

John MacIuika, İhsan Bilgin, Emel Aközer, Mine Özkâr, Derya Yorgancıoğlu, Ümit Celbiş

II. Türk Modernleşmesi ve Bauhaus

Ali Artun, Zeynep Yaşar Yaman, Duygu Köksal, Kaya Özsezzgin

III. Bauhaus Etkisindeki Eğitim Programları

Hasan Pekmezci, Mustafa Aslier, Bircan Ak, Erol Eti, Ali Teoman Germaner, Belkis Uluoğlu, Y. Yeşim Uysal, Tevfik Balcıoğlu, Günay Atalayer, Barbaros Gürsel, Şerife Atlıhan, İnci Deniz İlgin, Güngör Güner

IV. Çağdaş Kültür ve Bauhaus

Gülsüm Baydar, Emre Zeytinoğlu, Gökçe Dervişoğlu

Ek: Tatbiki Güzel Sanatlar Okullarının Doğuş Sebepleri ve Fonksiyonları
Sait Yada

sanathayat11

Paris'ten MODERNLİK tercümeleri

Académie Julian'da
İmparatorluk
ve Cumhuriyet
Öğrencileri

Deniz Artun

Deniz Artun

Paris'ten Modernlik Tercümeleeri Académie Julian'da İmparatorluk ve Cumhuriyet Öğrencileri

Sarayın ve kilisenin kalesi Fransız Akademisi, 19. yüzyılda yaşanan modernleşme karşısında sarsılmaya başlar. Bu süreçte ortaya çıkan, dünyaya açık, liberal zihniyetli özel akademiler, millî ve resmî Paris Güzel Sanatlar Okulu'nun katı lonca disiplinine ve dogmalara dayalı eğitimine meydan okur. Bu özel akademilerin ilkinin 1868'de panayır güreşçisi Rodolphe Julian kurar. Güzel Sanatlar Okulu'nun yabancıları ve kadınları atölyelerinden uzak tutan elitist eğitimini, mütevazı kayıt ücretini karşılayabilecek herkese açan Académie Julian, kısa zamanda Seine Nehri'nin iki yakasında toplam on iki atölyeye yayılır. 1959'a kadar ayakta kalan Julian Akademisi, bir asır boyunca elli değişik ülkeden sayısız sanatçıyı misafir eder. Yoklama defterlerinde adları bulunan Renoir, Bonnard, Matisse, Léger ve Duchamp 20. yüzyıl Paris'inin çehresini değiştirirler. Yetenekli gençlere dağıtılan padişah bursuyla Académie Julian'ın kapısını çalan ilk Osmanlı öğrencisi Şeker Ahmed Paşa'dır. Julian'ın Şeker Ahmed'in ardından aşırılacağı ve aralarında Namık İsmail, Nurullah Berk ve İlhan Koman'ın da bulunduğu farklı kuşaklardan kırktan fazla sanatçı, bu atölyelerden taşıdıkları sanatta modernleşme tohumunu İmparatorluk ve Cumhuriyet topraklarında yeniden filizlendirmek için çalışır.

İçindekiler:

Medeniyet Resulü

- Fevkalade Elçiler
- İkamet Elçileri

Müslüman Leonard

- Paris'te İlk Osmanlı Çıraqları
- İstanbul'da İlk Fransız Ustalar

Gérómeler Ordusu

- École des Beaux-Arts'da İlk Resim Atölyeleri
- İlk Resim Atölyelerinde Türk Ziyaretçiler

Muhteşem Julian

Académie Julian'da Bir Osmanlı Öğrencisi: Ahmed Ali

Académie Julian'da Sanayi-i Nefise'den İlk Öğrenciler: Galib ve Vedad

Müstakil Sanat

- Académie Julian'da Cumhuriyetin İlk Ressamları
- Académie Julian'da Heykel Eğitimi ve Türkiye'den Heykeltıraşlar
- Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği

Académie Julian'da İkinci Kuşak Cumhuriyet Öğrencileri

- Egemen Cumhuriyet Politikalarının Burslu Öğrencileri Yönlendirmesi
- Académie Julian'da Türkiye'den Son Öğrenciler

2. Baskı

Michael North
Hollanda Altın Çağı'nda Sanat ve Ticaret

Çeviren: Taciser Ulaş Belge

Yayına hazırlanıyor

17. yüzyılda Hollanda, ticaretle elde ettiği başarılarla büyük bir ekonomik güce sahip olur. "Altın Çağ" olarak adlandırılan bu dönemde ülke, Avrupa'da okur-yazar oranının ve sanat üretiminin en yüksek olduğu yerdir. Yılda 70 bin resim üretilmektedir ve tablolar başlı başına bir mübadele aracına dönüşmüştür. Sanatın hâlâ büyük ölçüde aristokrasinin himayesinde ve aristokrasi için üretildiği diğer Batı ülkelerinin aksine, Hollanda'da sanat artık yeni serpilmiş tüccar orta sınıf için üretilir; himaye sisteminin yerini ticari "sanat piyasası", hamilerin yerini ise sanat samsarları alır.

Michael North bu kitabında Hollanda Altın Çağı'nın ekonomik ve toplumsal yapısını, ve ticarileşmenin sanat alanı üzerindeki etkilerini araştırıyor. Dönemin özel ve kamusal sanat koleksiyonlarını analiz ederek, sanat eserlerinin Hollanda toplumunda nasıl bir işlev gördüğünü gözler önüne seriyor. Sergileri, eser satışlarını, müzayedeleri ve koleksiyonculuk pratiklerini inceleyerek Hollanda sanatının (ve Batı sanat piyasasının) ekonomik ve toplumsal tarihini ortaya koyuyor.

Hollanda Altın Çağı'nda Sanat ve Ticaret yalnızca içeriği bakımından değil, formuyla da sanat tarihinin olduğu kadar, sanat sosyolojisinin de kılavuzlarından biridir.

İçindekiler:

Hollanda Resmi Üzerine Tarihsel Yorumlar

Hollanda Ekonomisi

Hollanda Toplumu

Sanatçıların Kökeni ve Toplumsal Statüsü

Himaye ve Sanat Piyasası

Koleksiyonlar ve Koleksiyoncular

Michael Baxandall
15. Yüzyılda Sanat ve Deneyim
Stilin Toplumsal Tarihine Giriş

Yayına hazırlıyor

Michael Baxandall'ın ilk kez 1972'de yayınlanan ve sanat tarihi disiplininde çığır açan kitabı, 15. yüzyıl İtalyan resmi üzerine titiz bir inceleme olmasının yanı sıra, belli bir dönemde yaratılmış resimlerden yola çıkarak o dönemin toplumsal tarihini okumanın yollarını gösteriyor. İncelediği erken Rönesans eserleri üzerinden, bir toplumdaki resim üslubu ile gündelik hayatta kullanılan görsel beceri ve alışkanlıklar arasındaki ilişkiyi ortaya koyuyor. Örneğin, pazar yerinde kullanılan, farklı boyutları ölçebilme yeteneği, resimdeki perspektifi algılamak de kullanılıyor; veya gruplar halinde karmaşık figürlerle dans edebilme becerisi, bir resimdeki figür kompozisyonunu idrak etmeye yarıyor. Baxandall, "beğeni" dediğimiz şeyin de büyük ölçüde buna dayandığını öne sürüyor: Gündelik hayatta işlevsel biçimde kullanılan görsel beceri ve yetenekleri, bir resme bakarken "oyuncu" tarzda kullanmanın verdiği haz.

15. Yüzyılda Sanat ve Deneyim, hem bir dönemin görsel sanatını şekillendiren, hem de seyircilerin o sanatla kurduğu ilişkiye temel oluşturan gündelik deneyimleri ortaya koyarak, sanat ile toplumsal hayat arasındaki diyalektik gözler önüne seriyor.

Bir 15. yüzyıl resmi, üzerinde toplumsal ilişkilerin biriktiği bir katmandır. Bir yanda, resmi yapan, ya da en azından yapım sürecini yöneten ressam vardır; diğer yanda ressamdan o resmi yapmasını isteyen, onu su veya bu biçimde kullanmayı uman bir başkası. İki taraf da, beraberce yaratıkları formları etkileyen ticari, dini, algısal ve en geniş anlamıyla toplumsal kurumlar ve kurallar çerçevesinde işini görür.

Michael Baxandall

İçindekiler:

Ticaret Koşulları
Sözleşmeler ve Müşterilerin Denetimi
Sanat ve Maddeler
Becerinin Değeri
Beceri Algısı
Dönem Gözü
Görelî Algı
Resimler ve Bilgi
Bilişsel Stil
Beden ve Dili
Renklerin Değeri
Hacimler
Aralıklar ve Oranlar
Ahlaki Bakış
Resimler ve Kategoriler
Kelimeler ve Resimler
Giovanni Santi'nin Yirmi Beş Resmi
Cristoforo Landino
Kategoriler

Michel Foucault

Sanat ve Modernizm

Velasquez ve Manet'nin Resminde Temsil ve Bilgi

Çeviren: Savaş Kılıç

Yayına hazırlanıyor

Foucault, Rönesans ertesini dönemin bilgi rejimini incelediği *Kelimeler ve Şeyler*'i Velasquez'in *Las Meninas* tablosu üzerine yazısıyla açar. 17. yüzyıla başlayan ve 19. yüzyıla, "modernlik çağı"na kadar giden dönemde temsil ve bilgi arasındaki ilişkiyi öncelikle bu tabloyu analiz ederek sorunsallaştırır. Manet'nin belli başlı tablolarını incelerken ise temsilin ortadan kalkması ihtimali üzerinde durur. Foucault'ya göre Flaubert'in edebiyatı eğer bir kütüphaneyi ifade ediyorsa, Manet'nin sanatı da bir müze sayılmalıdır. Onların eserleri içeriklerinden çok edebiyatın ve sanatın tarihini temsil eder. Estetik modernizmin kurucuları olarak görülmeleri bu nedenledir.

Sanat ve Modernizm'de derlenen Foucault'nun yazıları dışındaki diğerleri, onun Manet'nin tablolarını incelerken geliştirdiği estetiği ve modernist sanat konusundaki tezlerini ele alıyor.

İçindekiler:

Michel Foucault

Las Meninas: Nedimler Üstüne

Manet'nin Resmi

Carole Catherine Perret

Foucault'nun Modernizmi

Talon-Hugon

Manet veya Seyircinin Şaşkınlığı

David Marie

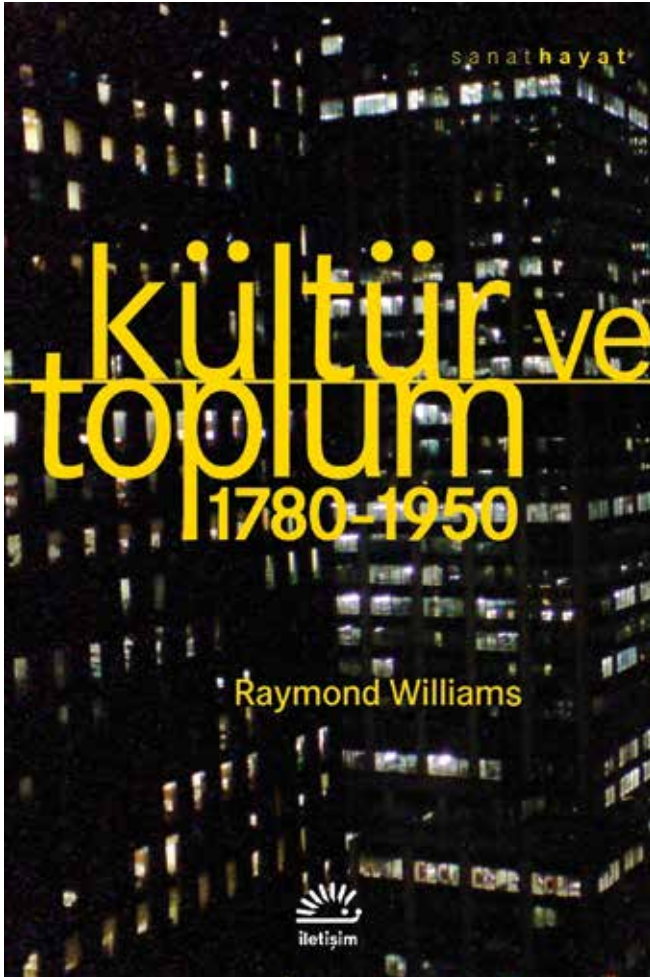
Önlü/Arkalı veya Hareket Halindeki Seyirci

Blandine Kriegel

Sanat ve Geveze Bakış

Claude Imbert

İmgenin Hakları

Raymond Williams
Kültür ve Toplum: 1780-1950

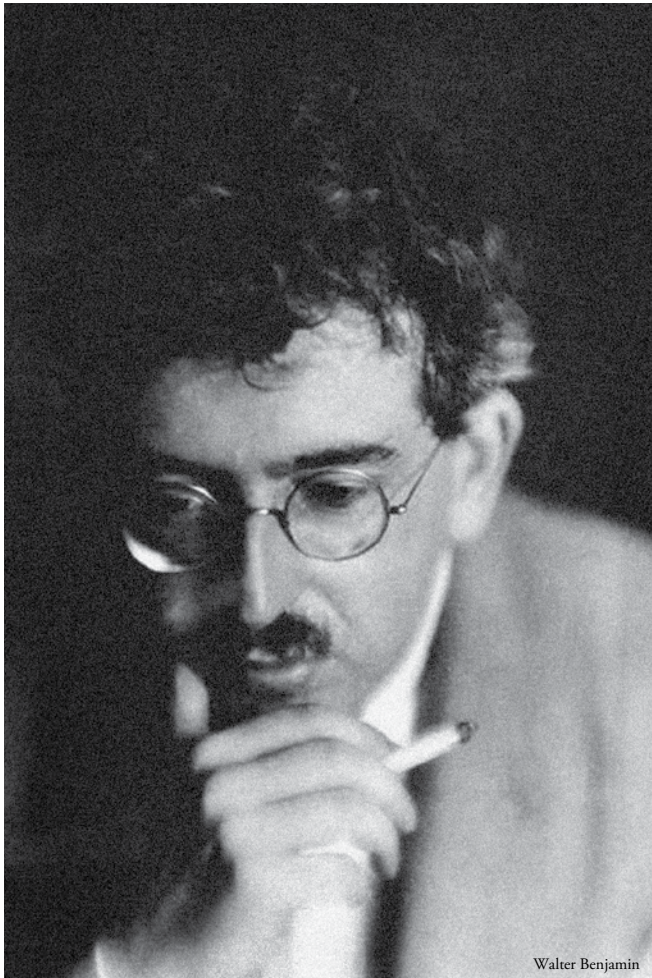
Çeviren: Uygur Kocabaşoğlu

Yayına hazırlanıyor

Raymond Williams, ilk kez 1958'de yayınlanan bu kitabında, modern anlamıyla "kültür" kavramının ilk defa Sanayi Devrimi'yle birlikte kullanıma girdiğini öne sürüyor ve Sanayi Devrimi'nin beşiği Britanya'da kavramın geçirdiği dönüşümlerin izini sürüyor. Coleridge'den John Stuart Mill'e, Mathew Arnold'dan William Morris, Oscar Wilde ve T.S. Eliot'a kadar kırktan fazla yazarın eserlerine bakıyor; değişen ekonomik ve toplumsal koşullara tepki olarak gelişen "kültür fikri"nin evrimini inceliyor. Kültür kavramının, sanayi kapitalizmiyle doğan bireycilik ilkesine ve toplumsallığın yok oluşuna karşı bir değerler kümesi olarak ortaya konduğunu görüyoruz. Sanayi Devrimi'nin yol açtığı makineleşme, yabancılaşma gibi süreçler karşısında sanatın toplumla ilişkisine dair fikirler de değişiyor. Williams'ın incelediği dönemde, sanata ilkin toplumsal değişimin "öncüsü" olma görevi yükleniyor, sonra "sanat için sanat" ilkesi geçerli oluyor, ama ardından sanatın toplum hayatıyla kaynaştırılması girişimleri yeniden gündeme geliyor. Williams bu değişimlerin arkasındaki ekonomik ve toplumsal saikleri inceliyor. *Kültür ve Toplum*, 1964 yılında Birmingham Üniversitesi'nde Kültürel Çalışmalar Merkezi'nin açılmasıyla başlayan ve Raymond Williams'ın kurucularından olduğu "kültürel çalışmalar" hareketinin kılavuzu sayılır.

İçindekiler:

Edmund Burke ve William Cobbett
Robert Southey ve Robert Owen
Romantik Sanatçı
John Stuart Mill'in Bentham ve Coleridge Üzerine Yazıları
Thomas Carlyle
Sanayi Romanları
J. H. Newman ve Mathew Arnold
Sanat ve Toplum
A. W. Pugin, John Ruskin, William Morris
Yeni Estetik
Shaw ve Fabiancılık
Devleti Eleştirenler
T. E. Hulme
D. H. Lawrence
R. H. Tawney
T. S. Eliot
İki Edebiyat Eleştirmeni
F. R. Leavis
Marksizm ve Kültür
George Orwell

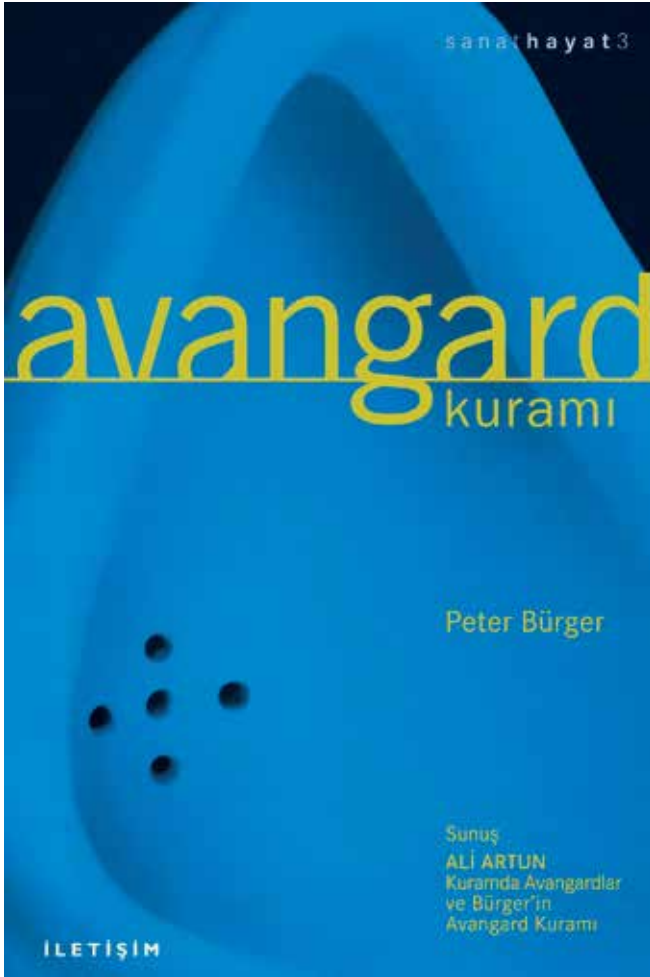

Walter Benjamin

avangard teori / eleştirisi

Passage du Grand-Cerf

Peter Bürger Avangard Kuramı

Sunuş: Ali Artun
Çeviren: Erol Özbek

Avangardın davası, sanatı ve hayatı buluşturmadır. Sanatın içinden toplumu dönüştürmeyi umar. 20. yüzyılda eleştirel bir kültürün kurulmasındaki en aykırı deneyimi oluşturur. Bürger, iki dünya savaşı arasında tırmanan, dada, sürrealizm gibi avangard girişimler ve kıskırttıkları kuramsal polemikler ışığında, avangardın toplumsal, tarihsel suretini çıkarır. Avangardın modernizmle ilişkilendirilmesinde sürüp giden belirsizliği çözümler. *Avangard Kuramı* 20. yüzyıl kültürü, sanatı ve edebiyatı üzerine incelemelerde bir eşik sayılır. Uyandırdığı tartışmalar hâlâ sürüp gitmekte ve avangardın sicilini zenginleştirmektedir. 1968 eylemleri avangardın belki sonu, belki de yeniden doğuşudur. Öyle veya böyle, avangard, sanatın hayatındadır. Uyandırdığı umut ve tehdit etkisini sürdürür.

İçindekiler:

Ali Artun

Sunuş: Kuramda Avangardlar ve Bürger'in Avangard Kuramı

- Avangardın Son Oyunu
- Avangard, Özerkleşme, Modernizm
- Avangard Retrospektifleri
- Peter Bürger'in Avangard Kuramı
- Avangardın Tüketilmesi
- Neo-Avangard

Peter Bürger

Avangard Kuramı

Giriş / Eleştirel Edebiyat İncelemeleri İçin Ön Düşünceler

- Hermeneutik
- İdeoloji Eleştirisi
- İşlev Analizi

Avangard Kuramı ve Eleştirel Edebiyat İncelemeleri

- Estetik Kategorilerin Tarihselliği
- Burjuva Toplumunda Sanatın Özeleştirisi Olarak Avangard
- Benjamin'in Sanat Kuramı

Burjuva Toplumunda Sanatın Özerkliği Problemi

- Araştırma Problemleri
- Kant ile Schiller Estetiğinde Sanatın Özerkliği
- Avangardın Sanatın Özerkliğini Olumsuzlaması

Avangardist Sanat Eseri

- Eser Kategorisi Sorunsalı
- Rastlantı
- Benjamin'in Alegori Kavramı
- Montaj

Avangard ve Angajman

- Adorno ile Lukacs Arasındaki Tartışma
- Son Tespitler ve Hegel Üzerine Bir Yorum

8. Baskı

sanathayat20

sanat manifEStoLarİ

Avangard Sanat ve Direniş

Derleyen ve
Sunan:
Ali Artun

Derleyen: Ali Artun

Sanat Manifestoları Avangard Sanat ve Direniş

Sunuş: Ali Artun

Çevirenler: Kaya Özsezgin, Ufuk Kılıç, Can Gündüz, Elçin Gen, Mustafa Tüzel, Ece Erbay, Melih Cevdet Anday, Sabahattin Eyüboğlu, Erdoğan Alkan

Sanat manifestoları 20. yüzyılda sanatın tarihinin en sahici belgeleridir. O nedenle manifestolara başvurmadan modernizmi ve avangardı canlandırmak boşunadır. Onlar, çağdaş sanatın bilinçaltının da şifreleri sayılır. Ayrıca, sanat manifestolarının gücü, başta felsefe ve politika olmak üzere, sanatın ötelere de etkili olur. Çağdaş eleştirel düşüncenin esin kaynaklarından biri, bu manifestoların modernliğe karşı yürüttüğü inatçı muhalefettir.

Sanat Manifestoları derlemesi, sanatı ve hayatı aklın egemenliğinden sökmeye çalışan, hayal gücünü özgürleştiren ve sanatın özerkliğini kuran avangard hareketlerin bildirilerini bir araya getiriyor. 20. yüzyılda avangardın vaat ettiği umudun ve direnişin yüzyıl dönümündeki izlerini sürüyor.

İçindekiler:

Ali Artun

Sunuş: Manifesto, Avangard Sanat ve Eleştirel Düşünce

Paul Verlaine Şiir Sanatı

Oscar Wilde Dorian Gray'in Portresi'ne Önsöz

Stéphane Mallarmé Zarla Şans Dönmeyecek

Filippo Tommaso Marinetti Fütürizm Manifestosu

Johannes Molzahn Mutlak Ekspresyonizm Manifestosu

Tristan Tzara Dada Manifestosu

Francis Picabia Yamyam Manifestosu

Kurt Schwitters Merz'den André Breton Sürrealizm Manifestosu

Lev Troçki, André Breton Bağımsız ve Devrimci Bir Sanat İçin

Constant Manifesto

Guy Debord, Gil J. Wolman Niçin Letrizm?

Constant Yeni Babil

Guy Debord Sitüasyonist Tanımlar / Sitüasyonistler: Enternasyonal Manifesto

John Cage Manifesto

Allan Caprow Manifesto

Sex Pistols Anarchy in the UK / God Save the Queen

Jenny Holzer Kışkırtıcı Metinler

Alain Badiou Çağdaş Sanat Üzerine On Beş Tez

4. Baskı

Walter Benjamin

Sanatta ve Edebiyatta Eleştirisi **Alman Romantizminde Sanat Eleştirisi Kavramı**

Sunuş: Philippe Lacoue-Labarthe, Fred Rush
Çevirenler: Mustafa Tüzel, Elçin Gen

"Alman Romantizminde Sanat Eleştirisi Kavramı", Benjamin'in 1919'da Bern Üniversitesi'ne sunduğu doktora tezidir. Erken romantiklerin sanat eleştirisi konusundaki görüşlerine odaklanan bu eser, eleştirel kuramın temel metinlerinden biridir ve günümüzde de pek çok çalışmaya konu olmaya devam etmektedir. Benjamin, modern eleştiri kavramının temellerini, 1800'lerin başlarında Schlegel ile Novalis'in attığına inanır. Erken romantikler, eleştiriyi başlı başına sanat eseri mertebesine yükseltirler: Eleştiri, bir eserin yorumlanması değil, tamamlanmasıdır; beğeniye bağlı bir yargılama değil, eserdeki hakikatin açığa çıkarılmasıdır. Benjamin'in tezinde, romantizmin daha yaygın olarak bilinen geç safhaları ile erken romantikler arasındaki farkları okuyoruz: Deha kültüne ve doğa tapınına karşılık, Kant'ın ve Aydınlanma'nın mirası olan eleştirel bir uyanıklık ve nesnellik. Sanatın, dolayısıyla eleştirinin hakikatinin bulanıklaştığı günümüzde, Benjamin bizi ikisinden de haysiyetini korumaya çağırıyor.

Fred Rush

Sunuş: Jena Romantizmi ve Benjamin'in Eleştirel Epistemolojisi

Walter Benjamin

Alman Romantizminde Sanat Eleştirisi Kavramı

Giriş: Sorunun Ortaya Konuluşundaki Sınırlamalar

Birinci Bölüm: Düşünseme

- *Fichte'de Düşünseme ve Koyma [Setzung]*
- *Erken Romantiklerde Düşünsemenin Önemi*
- *Sistem ve Kavram*
- *Erken Romantizmin Doğa Bilgisi Teorisi*

İkinci Bölüm: Sanat Eleştirisi

- *Erken Romantizmin Sanat Bilgisi Teorisi*
- *Sanat Yaptığı*
- *Sanat İdeası*

Sonsöz: Erken Romantizmin Sanat Teorisi ve Goethe

2. Baskı

İçindekiler:

Philippe Lacoue-Labarthe

Sunuş: Walter Benjamin'in "Alman Romantizminde Sanat Eleştirisi Kavramı"

sanathayat14

sanat siyaset

kültür çağında sanat
ve kültürel politika

Editör : Ali Artun
Sunuş : Lev Kreft

İLETİŞİM

Derleyen: Ali Artun

Sanat/Siyaset

Kültür Çağında Sanat ve Kültürel Politika

Sunuş: Lev Kreft

Çevirenler: Mustafa Tüzel, Elçin Gen, Esin Soğancılar, Haluk Barışcan, Nurdan Gülbilek, Sabir Yücesoy, Ufuk Kılıç, Emrehan Zeybekoğlu

Sanat siyaseti içerir mi, dışında mı bırakır? Yoksa sanatınki büsbütün başka bir siyaset midir? Ya da... sanatın, hayatı; hayal gücünün de gerçekliği dönüştürebilme kudreti genelgeçer siyaseti tehdit mi eder? Platon bu yüzden mi şairleri ideal kentinden kovmuştur? Otokratik kültürlerin yapılmasında siyasetin estetikleştirilmesi ve sanatın popülerleştirilmesi nasıl rol oynar? Modernliğin siyasal ve sanatsal ütopyaları iflas mı etmiştir? Sanatın ve siyasetin sonunda mıyız?..

Walter Benjamin, Hal Foster, Lev Kreft ve çağdaş estetiğin yıldızı Jacques Rancière, *Sanat/Siyaset* derleminin ilk bölümünde bu gibi ezeli tartışmalarla uğraşır ve sanatın vaat ettiği umutların izini ararlar. "Sanat"ın ve "siyaset"in özellikle günümüzdeki dönüşümünü incelediği Sunuş yazısında ise Lev Kreft, bu tartışmaları doğuran sanat tarihine ışık tutmaktadır. Derleminin ikinci bölümünde Serge Guilbaut, Renata Salecl ve Brian Wallis, kültürel politikaların sanat üzerinde nasıl iktidar kurduklarına ilişkin çarpıcı örnekleri incelerler.

İçindekiler:

Lev Kreft

Sunuş: Sanat ve Siyaset, Sanatın Siyaseti ve Siyasetin Sanatı

Walter Benjamin

Sürrealizm: Avrupalı Aydınların Son Fotoğrafı

Üretici Olarak Yazar

Teknik Olarak Kopyalanabildiği Çağda Sanat Yapıtı

Hal Foster

Çağdaş Sanatta Siyasal Kavramı Kültürel Direniş

Lev Kreft

20. Yüzyılda Sanat ve Siyaset

Jacques Rancière

Estetiğin Siyaseti

Serge Guilbaut

Avangard'ın Amerika'daki Yeni Serüvenleri

Brian Wallis

Ülkeleri Pazarlamak: Uluslararası Sergiler ve Kültür Diplomasisi

Renata Salecl

Savaş Sanatları ve Sanatların Savaşı

4. Baskı

sanat hayat 13

sanat cinsiyet

Sanat Tarihi ve
Feminist Eleştirisi

Editör : Ahu Antmen
Sunuş : Thalia Gouma-Peterson
Patricia Mathews

Derleyen: Ahu Antmen **Sanat/Cinsiyet** **Sanat Tarihi ve Feminist Eleştirisi**

Sunuş: Thalia Gouma-Peterson, Patricia Mathews
Çevirenler: Esin Soğancılar, Ahu Antmen

Yakın geçmişe kadar müze koleksiyonlarına ve sanat tarihi kitaplarına baktığımızda, tarih boyunca hemen hiç kadın sanatçının yaşamamış olduğu, yaşamışsa da herhangi önemli bir sanatsal katkıda bulunmadığı kanısına varabiliriz. Bugün durum pek de öyle değil. ABD ve Avrupa'da 1960'lı yıllardan itibaren yaşanan toplumsal feminist dalga, çok geçmeden etkisini sanat pratiği ve kuramında da gösterdi. Başta Linda Nochlin'in çığır açıcı makalesi "Neden Hiç Büyük Kadın Sanatçı Yok?" olmak üzere, feminist eleştirmen ve sanat tarihçilerinin geleneksel sanat tarihi üzerindeki incelemeleri, kadın sanatçıların üretiminin görmezlikten gelinmesi sürecini ciddi anlamda kesintiye uğrattı. Aradan geçen yıllar içinde sanat tarihi kitaplarının yeni basımlarında kadınlara da yer verilmeye başlandı; feminist sanat tarihçilerinin öncülüğünde, unutulmuş, çeşitli nedenlerle hiç önemsenmemiş kadın sanatçılarla ilgili monografik çalışmalar yapıldı. Deha, ustalık, yetenek gibi kavramların erkekler tarafından erkekler için belirlenmiş olduğuna inanan feminist sanat tarihçi ve eleştirmenlerin, akademi, müze, sanat tarihi gibi belirleyici kurumların kadın sanatçıyı sürekli dışlayan sistematikliğini belli bir sorgulamaya tabi tutması, tarihin akışını bir ölçüde dönüştürdü. Bu seçki, bugün de sürmekte olan o yoğun sorgulama sürecinden seçilmiş metinleri bir araya getiriyor.

İçindekiler:

Thalia Gouma-Peterson,
Patricia Mathews

Sunuş: Sanat Tarihinin Feminist Eleştirisi

Linda Nochlin
Neden Hiç Büyük Kadın Sanatçı Yok?

Nanette Salomon
Sanat Tarihi Kanonu: Dışlama Günahları

Griselda Pollock
Modernlik ve Kadınlığın Mekânları

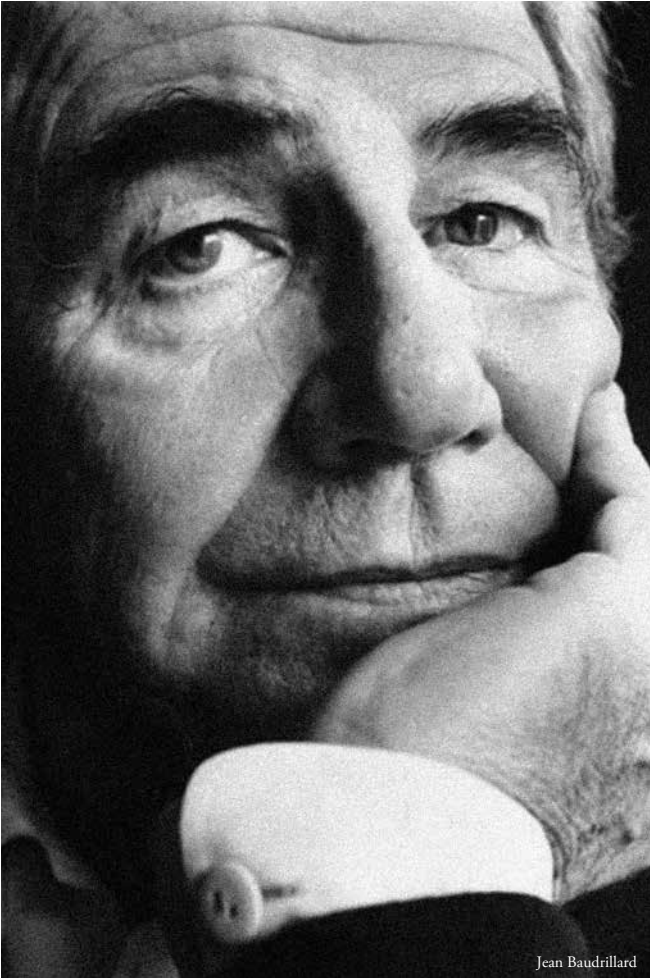
Judith Barry,
Sandy Flitterman-Levis
Metin Stratejileri: Sanat Üretiminin Politikası

Mary Kelly
İmgeleri Arzulamak, Arzuyla İmgelemek

Laura Mulvey
Görsel Zevk ve Anlatı Sineması

Amelia Jones
Beden Sanatı: Özneyi Sahnelemek

3. Baskı

Jean Baudrillard

çağdaş estetik

Jenny Saville

Jean Baudrillard

Sanat Komplosu

Yeni Sanat Düzeni ve Çağdaş Estetik 1

Sunuş: Sylvère Lotringer

Çevirenler: Elçin Gen, Işık Ergüden

Jean Baudrillard, 1996'da *Sanat Komplosu*'nu yayınladığında, artık çağdaş sanatın varlık nedeni kalmadığını ilan ederek sanat çevrelerinde büyük bir skandala yol açtı. "Sanat, bayağılığa, atıklara, vasatlığa, değer ve ideoloji diye el koyuyor," diye yazmış, çağdaş sanatın hükümsüz olduğunu, bir hiç olduğunu belirtmişti. Bu "saldırı" karşısında bazı eleştirmen ve küratörler Baudrillard ismini defterlerinden sildiler; işi bilenlerse, yankılar uyandıran bu parlak "skandalın" şehvetli ürpertisini hissettiler yalnızca. Sanat hakkında ne söylendiği önemli değildi – yeter ki sanattan söz edilsin. Dünya çapındaki "Yeni Sanat Düzeni" öylesine güçlü ve göz kamaştırıcıydı ki, kendisine yönelik her türlü tehdidi kışkırtmaya da, bu tehditleri sindirip massetmeye de muktedirdi. *Sanat Komplosu*'nda Baudrillard da tam olarak bunu iddia ediyordu: Eleştiri bir eleştiri yanılmasına, tüketim düzeyine içkin bir karşı-söyleme dönüşmüştü. Günümüzde sanat, tıpkı herhangi bir ticarî işletme gibi, kariyer fırsatları, kârlı yatırımlar ve yüceltilmiş tüketim nesnelere sunuyor. Sanatla ilgisi olmayan her şey sanata dönüşmekte. Roland Barthes, "Amerika'da cinsel ilişki dışında her yerde cinsellikle karşılaşılabirsiniz," derdi. Şimdi her yerde sanat var, sanatta bile.

Sylvère Lotringer

İçindekiler:

Sylvère Lotringer

Sunuş: Sanat Korsanlığı

Jean Baudrillard

Sanat Komplosu

Estetik Yanılsama ve Yanılsama Kaybı

Baudrillard'la "Sanat Komplosu"

Üzerine Söyleşiler

Françoise Gaillard

• *Andy Warhol'dan Yola Çıkmak*

Genevieve Breerette

• *"Eski Estetik Değerlere Özlem*

Duyuyorum"

Catherine Francblin

• *La Commedia dell'Arte*

Ruth Scheps

• *Ütopya ile Öngörü Arasında Sanat*

4. Baskı

sanat hayat24
çagdaşestetik

estetğin Huzursuzluđu

Sanat Rejimi ve Politika

Jacques Rancière

Jacques Rancière **Estetiğin Huzursuzluđu** **Sanat Rejimi ve Politika**

Çeviren: Aziz Ufuk Kılıç

Rancière, günümüzün en özgün siyaset ve sanat kuramcılarında. Her iki alanda da ufuk açıcı ve ezber bozucu kuramlar geliştirmesinin yanı sıra, bu iki alanı daima birbirleriyle ilişkileri içinde ele alıyor. Çünkü ona göre sanat ve siyaset, birbirleriyle “arızı” olarak temas eden, iki sabit ve ayrı gerçeklik değil. Ortak bir mekân kurma, bu mekânda yer alacak özneleri ve nesnelere tanımlama etkinliği, sanatın ve siyasetin buluşma noktasını oluşturuyor. Estetik de, Platon’dan günümüze sanatın ve sanat üzerine söylemin geçirdiği tarihsel dönüşümün son noktası. Neyin sanat olup neyin sanat olmadığını belirleyen özgül bir “tanımlama rejimi”. Bu rejim, Kant ve Schiller’in kayda geçirip kuramlaştırdıkları “sanatın özerkleşmesi” süreciyle başlıyor; Baudelaire’le, Mallarmé’yle, 20. yüzyılın avangardlarıyla devam ediyor. Schiller’in “amaçsız özgür oyun” diye tarif ettiği sanatın özerkliği, gündelik hayattaki tahakkümden bağımsız bir mekânı ve etkinliği vaat ediyor. İşte “estetik devrim”le siyasal devrim, sanatsal avangardla siyasal avangard tam bu noktada buluşuyor: “Tahakkümden başka bir şey adanacak bedenler” yaratma umudunda, özgürleşme vaadinde.

Estetiğin Huzursuzluđu, sanatın, politikanın, ütopyaların sonunun ilan edildiği bir dönemde, estetiğe radikal politikadaki rolünü yeniden kazandırıyor.

İçindekiler:

Giriş

Estetiğin Politikaları

- *Siyaset Olarak Estetik*
- *Eleştirel Sanatın Sorunları ve Dönüşümleri*

Modernizmin Çatışkıları

- *Badiou’nun İnestetik’i: Modernizmin Burkulmaları*
- *Lyotard ve Yüce-estetiji: Bir Kant Karşı-okuması*

Estetiğin ve Siyasetin Etik Dönemeci

2. Baskı

Derleyenler: Ali Artun, Nursu Örg'e
Çağdaş Sanat Nedir?

Çevirenler: Özge Çelik, Elçin Gen, Kemal İz,
Ayşe H. Köksal, Zeynep Baransel, Nursu Örg'e

Yayına hazırlanıyor

Tarihsizliği ifade eden "çağdaş sanat"ın ne anlama geldiği konusunda tarihçiler yıllardır tartışıyor. Şimdilik "çağdaş sanat"ın, modern sanatın sonuna işaret eden bir kavram olduğu üzerinde uzlaşmış gibi. Bir de bu kavramın, şimdiki zamanda olup biten bir hadise yerine, bir döneme karşılık geldiği ve bu dönemin de küresellik olduğu konularında herkes hemfikir. Çağdaş döneminde sanat, iletişime ve finansa evrilererek modernizme ve avangarda son veriyor; hatta modernizm pastışı olarak tanımlanan postmodernizme de. Zamanımızda sanatın gösterdiği bir hakikat var, o da piyasa. Yani bir anlamda "çağdaş sanat" sanatın sonunun sanatı. Ama bir ihtimal, bize yeni yeni hakikatler, kehanetler ifade edecek bambaşka bir başlangıcın sanatı. İşte bu ihtimal, çağdaş sanat üzerine tartışmalarda, onu yalnızca hegemonik bir teslimiyet ortamı gibi görülmekten kurtararak, çağdaş bir eleştirelliğin, siyasallığın arayışına dönüştürüyor. Giorgio Agamben'in belirttiği gibi, belki de "çağdaşlık" demek eleştirelilik demektir.

Çağdaş Sanat Nedir? hem çağdaş sanat, hem de "çağdaşlık" konularında süregelen tartışmalara bir sunuş. O nedenle, bu konuları özgül sorunsallar ve örneklerle değil de, ontolojik ve semantik bağlamda inceleyen metinlere ağırlık veriyor.

İçindekiler:

Cuauhtémoc Medina

Çağdaş Sanat: 11 Tez

John Rajchman

Çağdaş: Yeni Bir Fikir mi?

Giorgio Agamben

Çağdaş Nedir?

Boris Groys

Zamanın Yoldaşları

Dieter Roelstraete

"Çağdaş Sanat Ne Değildir": Jena'dan Bakmak

Hito Steyerl

Sanatın Politikası: Çağdaş Sanat ve Post-Demokrasiye Geçiş

Octavian Esanu

Çağdaş Sanat Aslında Neydi: Neoliberalizm Döneminde Çağdaş Sanatın Örgütlenmesi ve Soros Çağdaş Sanat Merkezleri

Carol Yinghua Lu

Çağdaş Dönüş: Tek Çağdaş Sevdası, Birçok Dünya

Jean Baudrillard
**Kendiyle Çağdaş Sanat
Sanat Komposu II**

Çeviren: Elçin Gen

Yayına hazırlanıyor

Kendimizinki haricinde bir gerçek dünya keşfetsek zihnimiz nasıl altüst olurdu bir düşünün. Biz gerçek dünyamızı bir günde keşfettik. Amerika'yı bulmamız gibi, ve aşağı yukarı aynı zamanda bulduk dünyanın nesnellliğini. Keşfettiğiniz şeyi bir daha icat etmeniz imkânsızdır. Biz de gerçekliği böyle bulduk – ama hâlâ icat edilmeyi bekliyor. Hayalî dünyaların çok olması gibi, neden gerçek dünyalar da birden çok olamıyor? Neden illa tek bir gerçek dünya olsun? Bu istisna neden? Eleştirel düşüncenin vaktiyle kendini dinsel batıl inançtan ayırması gibi, bizim de kendimizi gerçek dünyadan ayırmamız gerekiyor. Düşünürler, ha gayret, bir daha deneyin!

Jean Baudrillard

Baudrillard, *Sanat Komposu* kitabında, çağdaş sanatın varlık nedeni kalmadığını, hükümsüz olduğunu ilan eder. Sanat artık yanılısamayla ilgilenmediğinden; gerçeklik denen şeyin apaçık ve müstehcen bir temsiline dönüştüğünden, içinde yaşadığımız “hiper-gerçeklik” dünyasının aynası olmuştur ona göre. Baudrillard'ın “şeffaflık pornografisi” dediği bu olgu, çağdaş kültür kadar, çağdaş siyasete de sirayet etmiştir: Yanılısamadan ve hayalden kopan sanat ne kadar hükümsüzse, reel politikaya ve “demokrasi”ye kilitlenmiş siyaset de o kadar acizdir.

Kendiyle Çağdaş Sanat'ta derlenen yazılar *Sanat Komposu*'ndakilerin devamı. Öncekiler gibi gene, “estetik-aşırı” bir çağda, sanatın medyayla, savaşla, politikayla ve ekonomiyile sürdürdüğü işbirliğini sorguluyor.

İçindekiler:

Salaklar Komposu

Körler Krallığı

Radikal Düşünce

Telemorfoz

Tozlanma

Patafizik

Artaud'yu Unutmak

Kendiyle Çağdaş Sanat

Savaş Pornografisi

Mario Perniola
Sanat ve Gölgesi
Sanattan Geriye Kalan

Çeviren: Kemal Atakay

Yayına hazırlanıyor

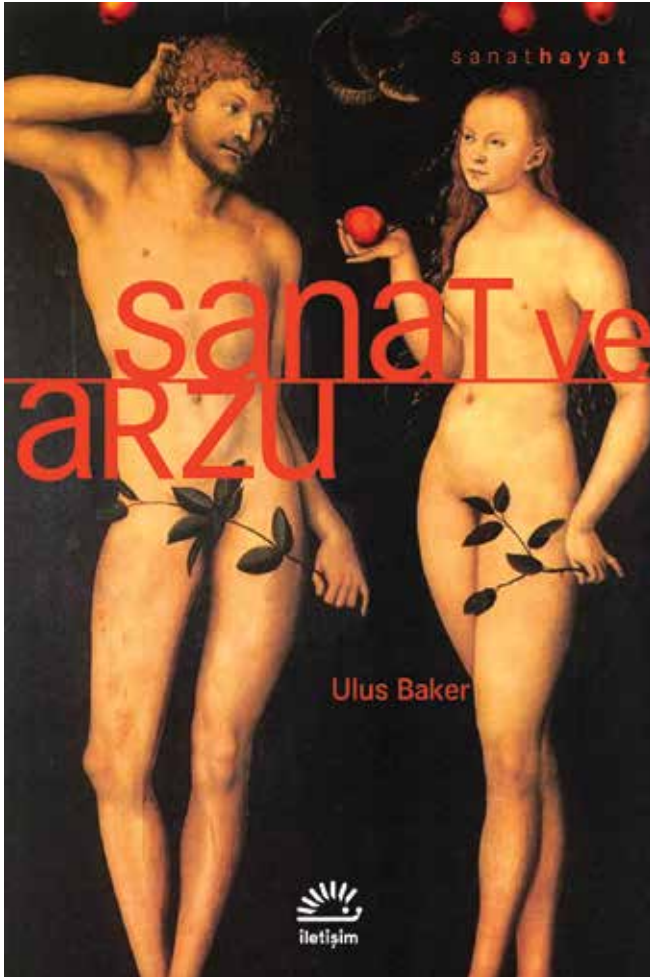
Sanatın özerkliğini kaybederek iletişim ve finans ilişkileri bünyesinde eridiği, gerçekliğe ve hayata kaynadığı “sanat sonrası” bir çağda sanattan geriye kalan nedir? Aurasını ve eleştiriliğini yitirmiş bir sanat, ve teoriden yoksun bir eleştiri nereye varır? Perniola *Sanat ve Gölgesi* kitabında, 20. yüzyılın paradigmatik sanatçılarına ve filozoflarına dönerek bu sorulara yanıt arıyor. Ona göre çağdaş zamanlarda sanatın yerini alan onun “gölge”sidir. Perniola “sanatın gölgesi”ni Benjamin’in meta fetişizmini ifade ederken kullandığı “organik olmayan cinsel cazibesi” ile açıklar. Bu, duyarlarla şeyler, doğal ile yapay arasındaki karşıtlığın silindiği bir durumdur. Bu durumda “cinsiyetler arasındaki; ayrıca form, görünüş, güzellik, yaş ve ırk arasındaki farklar artık bir şey ifade etmez.” Gölge, “fetiştir, şifredir, enigmadır, farklılıkların duyumsamasıdır”. Perniola “sanatın gölgesi”ni tarif ederken sinema konusuna da girer ve felsefe ile sinemanın ilişkilerini irdeler.

Roma Üniversitesi’nde estetik profesörü olan Perniola estetik teori alanındaki en ayrıksı yazar sayılabilir. Bir tarih kitabı olan *20. Yüzyıl Estetiği* tarihsel bir anlatı olmak yerine, tematik bir anlatıdır ve kimileri Doğulu olan tanınmamış birtakım sanatçı ve filozoflara da dikkat çeker. *Sanatın Gölgesi*, hem bu kitabıyla, hem de

diğer belli başlı kitapları olan *Enigmalar: Sanatta ve Toplumda Mısır’ın İzi* ve *Organik Olmayanın Cinsel Cazibesi*’yle iç içe geçerek, onun çağdaş sanatla ilgili tezinin kavramsal dokusunu geliştirir.

İçindekiler:

Zamane Sanatında Budalalık ve Şatafat
Farklılığın Duyumsanması
Warhol ve Postmodern
Felsefi Bir Sinemaya Doğru
Üçüncü Sanat Sistemi
Sanattan Geriye Kalan

Ulus Baker Sanat ve Arzu

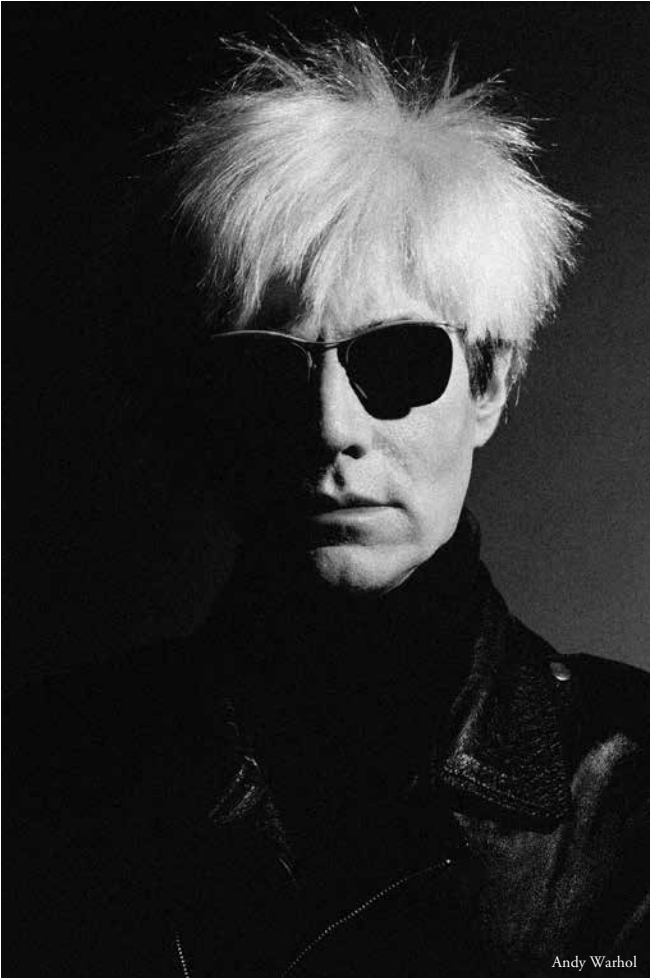
Yayına hazırlıyor

Ulus Baker'in *Sanat ve Arzu* başlığıyla derlenen konuşmaları, 1998 yılında ODTÜ Görsel ve İşitsel Araştırmalar Merkezi'nde verdiği dersler sırasında gerçekleştirilmiştir. Dersle katılan öğrencilerin ve dışardan gelen dinleyicilerin katılımıyla açılıp gelişen tartışmalar, Ulus Baker'in daha sonraki eserlerinde geliştirdiği kavram ve temalardan da izler taşıyor. Ulus Baker'in kendine özgü üslubuyla bir "sesli düşünme" dizisi oluşturan metinler, okuru ortak zenginlik, özerklik ve özgürlük problemleri üzerine düşünmeye davet ediyor.

... 'Arzu' ya da 'Desire' ya da 'İstek'... tercihen hangisini kullanırsanız bilmiyorum. Başlığın içerisine girmesinin... nedeni: arzusuz hiçbir şey yapılamayacağı hakikatinden... Arzu gerçekten yaşamın temel unsuru, elemanı, neredyse özü gibi görünüyor. Kuşkusuz sanatsal üretim de bunun dışında asla düşünülemez... Bilimsel üretim bunun dışında asla düşünülemez... Felsefi üretim, şu anda buraya gelişiniz, mecbur olanlar da dahil olmak üzere... Ve bu süreç içerisinde yalnızca sanattan bahsedecek değil elbette. Ağırlıkla felsefi, tarihsel, sosyolojik bir konuşmamız gidecek, yani değişik alanlarında konunun dolaşacağız. Bazı temel mefhumları önünüzde, işte kırılma noktaları gibi tartışmayı düşünüyorum. Üç dört temel mefhum var aklımda, yıl sonuna kadar, değişik veçheleriyle tartışacağız. Basitleştirerek söylersem, benim kendi çalışmalarım açısından da İngilizce

'Sociology of Affects' diyebileceğimiz yani bir tür duygulanışlar, 'afektler sosyolojisi' çerçevesinde tartışacağız ama tartışacağımız şey... içerik... sanattan felsefi kavramların çerçevesine kadar oldukça geniş bir alanı içerecek hatta yer yer size zor gelebilecek bazı bilimsel konseptlere bile girmek zorunda kalacağız. Bir de şunu düşünmenizi istiyorum: Her şeyi anlamak zorunda değilsiniz... Anlamak yalnızca dünyaya ilişkimizin bir düzeyinden ibaret... İki bilim adamı karşı karşıya geldiğinde genelde birbirlerini anlamazlar ya da bir filozofla bir sanatçı birbirlerini anlamazlar, zorunda da değildirler zaten. Çok farklı etkilene türleri vardır. Zaten konumuz da 'afektler'... Yani bu etkilenmelerin biçimini tartışacağız. Bütün örneklerimiz günlük hayattan olacak çünkü günlük hayatın dışında herhangi bir örnek, tımkak içerisinde söylüyorum, hiç kimse söyleyemez sanırım. Verilebilen bütün örnekler ister bilimde ister şeyde, günlük hayatta, olağan hayattadır. Tartışmamız genel çerçevesi bu kurallar üzerinde işleyecek. Kurallar yaptırımcı kurallar değil, dediğim gibi istediğiniz zaman kesip fikrinizi söyleyebilirsiniz. Saçmaladığımda durdurabilirsiniz.

Ulus Baker'in 19 Şubat 1998 tarihli başlangıç semineri konuşmasından.

sanathayat12

Theodor W. Adorno

kültür endüstrisi kültür yönetimi

Sunuş
J. M. BERNSTEIN

Theodor W. Adorno **Kültür Endüstrisi - Kültür Yönetimi**

Sunuş: J. W. Bernstein

Çevirenler: Mustafa Tüzel, Nihat Ülner, Elçin Gen

İçindekiler:

J. M. Bernstein

Sunuş:

- Araçsal Akıl ve Kültür Endüstrisi
- Görmek ve Boyun Eğmek
- İmkâni Olmayan Bir Pratik: Kültür Eleştirisi
- Eleştirel Kuram ve Postmodernizm

Theodor W. Adorno

*Kültür Endüstrisi: Kitlelerin Aldatılışı
Olarak Aydınlanma*

*Kültür Endüstrisine Genel Bir Bakış
Kültür ve Yönetim*

8. Baskı

Adorno "Kültür Endüstrisi" kavramını Nazizm sona ererken ortaya atar (1944). Yıllar sonra bu kavrama geri dönerek "Kültür Endüstrisine Genel Bir Bakış" makalesini yazar (1963). Bu arada "Kültür ve Yönetim" üzerine düşüncelerini de yayınlamıştır (1960). Bu kitapta derlenen yukarıdaki üç yazı, gerek kültür kuramı, gerekse kültürel hayatın dönüşümü konusundaki eleştirel çalışmaların vazgeçilmez kaynakları oluşturur. 19. yüzyılda, Endüstri Devrimi'nin akılcılığına karşıt bir anlamda tanımlanan sanatın nasıl giderek maddi üretim süreçlerine ve onları yöneten akla yenik düştüğünü anlatırlar. Endüstriyel mantığın ve bürokratik işletme disiplinlerinin denetimine giren modern sanatın özerkliği ve eleştireliliğini yitirmesini incelerler. Adorno'nun düşüncelerinin ufkunda, kültür ve sanat yönetiminin zamanımızdaki baş döndürücü yükselişini izleriz.

Adorno kültür endüstrisinin gidişatını da, yol açtığı tehdidi de açıkça görmüştür. En kötümser tahminlerinin zamanla gerçekleşmesi, kültür endüstrisi üzerine yazdıklarının, rahatsız edici de olsa, ne kadar çağdaş olduğunu gösterir.

J. M. Bernstein

Ali Artun

Çağdaş Sanatın Örgütlenmesi Estetik Modernizmin Tasfiyesi

1990'lardan başlayarak sanat dünyasını bir "çağdaş sanat" humması sardı. Birbiri ardına faaliyete geçen çağdaş sanat müzeleri, çağdaş sanat galerileri, çağdaş sanat müzayedeleri vb. aracılığıyla dev bir küresel sanat piyasası inşa edildi. Küresel metropoller arası yarışta hamle yapmaya çabalayan İstanbul da bu piyasanın merkezlerinden biri haline geldi.

Çağdaş sanatın alabildiğine örgütlü olduğu ortadadır, ama onun ne olduğu henüz bir bilmecedir. Sanatın, sanat tarihi, eleştirisi ve estetik gibi evrensel kaynakları, "çağdaş sanat nedir?" sorusunu daha yeni yeni tartışmaya başlamıştır. Bu tartışmalarda çağdaş sanatın örgütlendiği ortamların incelenmesi kilit yer tutmaktadır. Ali Artun'un yazıları da bu kapsamdadır: sanat yönetiminin yükselişi; bienallerde benimsenen yönetim/işletme modelleri; tasarım ile çağdaş sanatın bağı; sanatın müzayedeleşmesi; çağdaş estetik, realizm ve şiddet; çağdaş himaye sistemleri; sanat tarihinin ve eleştirinin kaderi... Ama bütün bu konuların altındaki asıl tema ortakır: modernizmin tasfiyesi.

İçindekiler:

Floransa Prenslerinden Dubai Şeyhlerine Mimarlık, Koleksiyon, Sanat ve Saltanat

Kitsch, Pop ve Eleştirinin Anlamsızlaşması

Tasarım Dehşeti

Sanat Yönetilebilir mi?

- Taylorizm/Fordizm ve Post-Fordizm
- Küresel Şirketler, Küresel Bienaller ve Sanat Yönetimi
- Avangard ve Taylorizm

Sanatın Müzayedeleştirilmesi

- Sanatın Finansallaşması
- Galeriler
- Fuarlar
- Bankalar
- Bienaller
- Müzeler

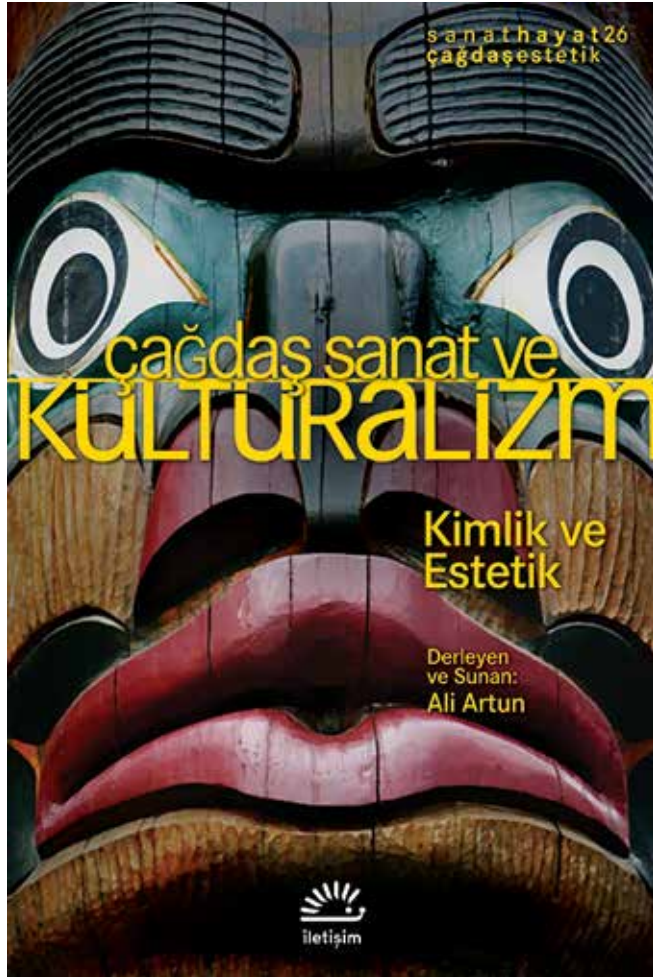
9/11: Yıkıntı Estetiği

- Gösteri Olarak Savaş
- Yıkıntı Yüceliği
- 9/11: Politika ve Estetik

Mimarın Şöhret Düşkünlüğü

- Çağdaş "Yıldız" Mimarlığı
- Emre Arolat'ın Guy Debord Reküperasyonu
- Sitüasyonizmin Mimarlığı

2. Baskı

Derleyen: Ali Artun
Çağdaş Sanat ve Kültüralizm
Kimlik ve Estetik

Sunuş: Ali Artun
Çevirenler: Tuncay Birkan, Nursu Örgö, Elçin Gen

“Demir Perde”nin yıkılıp Soğuk Savaş’ın son bulmasını izleyen küreselleşme döneminde, dünya bir “kültür dönemci”ne girdi. Toplumsal, ekonomik, siyasal hayat ve düşünce giderek kültüre tercüme edildi. Modern zaman ve mekân, tarih ve coğrafya, ruh ve bilinç; bütün bunları kuran mitler ve metafizik geride kalıyor, modernlik sonrası bir çağa geçiliyordu: endüstri ve Fordizm sonrası; tarih ve ideoloji, komünizm ve kolonyalizm sonrası; hatta modern öznenin parçalanmasıyla birlikte, insan sonrası. İşte bu sonraki “post” zamanlar, artık kültürün biteviye şimdiki zamanını ya da çağdaşlığını ifade ediyor.

Kültüralizm önemli ölçüde sanatın seferber edilmesi sayesinde örgütleniyor. Bunun için de bilgi nasıl enformasyona çevrildiyse, sanat da önce bir iletişim diline, bir “anlam makinesi”ne indirgeniyor, ondan sonra da şirketlerin “kurumsal kültür”üne eklenmiş olan sanat yönetimlerinin, artkrisinin denetimine veriliyor.

Estetik, modernizmle kazandığı özerkliğinden arındırılarak işlevselleştiriliyor. Guattari günümüzde kitle imha silahlarının yerini iletişim silahlarının aldığını söylüyor. Sanatın sembolik gücü de bir iletişim silahına dönüştürülmeye zorlanıyor, ama o buna direniyor.

İçindekiler:

Ali Artun

*Sunuş: Kültür Tutulması
Çağdaş Sanat ve Kültüralizm*

- Kolonyalist Kültür ve Modernlik
- Globalist Kültür ve Çağdaşlık
- Çokkültürlülük Çıkmazı
- Piyasa Yönetimi – Sanat Yönetimi

Slavoj Žižek

Çokkültürcülük, ya da Çokuluslu Kapitalizmin Kültürel Mantığı

Ulus Baker

Kimliği Yıkıp Parçalamak

Sibel Yardımcı

Canavar: Kültüralizm Ne Zamandı?

- Canavarlar Hep Bizimleydi!
- Evrensel Sergiler: Mekânda Düzen, Zamanda Sıra
- Madunlar Konuşabilir mi?
- Canavar Yeniden: Modernlik, İnsan ve Canavar
- Huzurlarınızda Siborg

Irmgard Emmelhainz

*Sanat ve Kültürel Dönemeç:
Özerk Sanatın ve Dava Sanatının
Sonu mu?*

Miško Šuvakovič

Küratöryal Taktiklerle Kimlik İmalatı

Chin-tao Wu
Kültürün Özelleştirilmesi
1980'ler Sonrasında Şirketlerin Sanata Müdahalesi

Çeviren: Esin Soğancılar

Chin-tao Wu, *Kültürün Özelleştirilmesi*'nde sanatın 1980'lerden sonra tırmanan "işletmeleşme" sürecini araştırıyor. Küresel şirketlerin denetimine giren sanat, bu şirketlerin tanıtım, yayılma ve iktidar stratejilerinde kullanılan bir araca indirgeniyor. Chin-tao Wu, bu indirgemenin altında yatan toplumsal, hukuki, örgütsel süreçleri inceliyor. Örnekler veriyor, vakalar anlatıyor. İşletme kültürünün, sanatın özzerklüğünü, eleştirel ve siyasal gücünü ne ölçüde aşındırabildiğini düşünmeye yöneltiyor. *Kültürün Özelleştirilmesi*, sanat sosyolojisi ve kültürel eleştiri geleneğine çağdaş bir katkı.

İşletme Kültürünü Kucaklama: 1980'lerden Bu Yana Sanat Kurumları

Kiralık Müzeler

Sanat ve Reklam

Şirketler Sanat Ödülü Dağıtıyor

Şirket Binalarında Çağdaş Sanat Vitrinleri

Şirketlerin Sanat Koleksiyonları

Sonuç: Muhafazakârlıktan Yeni-Muhafazakârlığa

Çokuluslu Müzeler: McGuggenheim Britanya'da Üçüncü Binyıl Yayılması Saatchi Serbest Bölgesine Doğru?

2. Baskı

İçindekiler:

Sunuş: Özelleştirme Dönemi Kamu-Özel Meselesi

Amerika'da ve Britanya'da Kamu Sanat Finansmanı: Ön Değerlendirme

Dolaylı Devlet Sübvansiyonlarının Matematiği

Gizlenen Tasarruflar

Devletin Sanat Alanındaki Rolünün Değişmesi

Reagan İktidarında Sanat

Margaret Thatcher ve Sanat Bakanları

İşletme Kültürünün Bekçileri: Sanat Mütevelliileri

Whitney Müzesi Mütevelli Heyeti

sanathayat17

sanat a.ş.

çağdaş sanat ve bienaller

Julian Stallabrass

Julian Stallabrass

Sanat A.Ş. Çağdaş Sanat ve Bienaller

Çeviren: Esin Soğancılar

Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından devreye giren yeni dünya düzeni, sınır tanımayan bir serbest ticaret rejimini uygulamaya koyarken, çağdaş sanatı da derinden etkiler. Sermaye ile birlikte dolaşımı serbestleşen sanat, giderek dev küresel şirketlerin, korporasyonların denetimine açılır. Bu süreçte, sanat da, sanat kurumları da temelden dönüşür: Başka başka kentlerde şubeler açan müzeler giderek mağaza zincirlerini andırır; dev şirketlerin logoları ile müzelerin logoları, sanatçı isimleri ile marka isimleri, pazarlama stratejileri çerçevesinde birbirine karışır. Dev sergiler, imajlarını tazelemek isteyen devletlere, kent sel dönüşüm projelerini satmak isteyen yerel yönetimlere aracılık eder. Kimlik, farklılık, melezlik, "sınırların aşılması" gibi temalar etrafında örgütlenen bienaller de, yeni dünya düzeninin gösterilerinden biri olmaktan öteye gidemez; diğer sanat kurumları gibi, zamanla şirketlere özgü bir kurumsal yönetim disiplini'nin, "sanat yönetiminin" etkisine girer. *Sanat A.Ş.*, küreselleşmiş dünyanın kültürel çoğulluk görüntüsünün ardındaki Batı merkezli homojenliği, "sınırsız serbestlik" şiarıyla maskelenen sansür ve dışlama mekanizmalarını açıklıyor. Çağdaş sanatın, devletlerin ve şirketlerin güdümündeki seyrini izliyor.

İçindekiler:

Serbest Bölge mi?

- *Soğuk Savaş'ın Ötesinde*
- *Kültür Savaşları*

Yeni Dünya Düzeni

- *Rusya ve İskandinavya*
- *Küba ve Çin*

İsraf Kültürü

Sanatın Kullanımı ve Fiyatları

- *Sanatın Özerkliği*
- *Modernleşme mi?*
- *Sanatın Kullanımları*

Sanatın Bugünkü Kuralları

Çelişkiler

4. Baskı

sanat hayatı 21

12 MİLYON DOLARLIK KÖPEKBALIĞI
Çağdaş Sanatın ve Müzayede
Evlerinin Tuhaf Ekonomisi

sanat mezat

Don Thompson

Don Thompson

Sanat Mezat

12 Milyon Dolarlık Köpekbalığı - Çağdaş Sanatın ve Müzayede Evlerinin Tuhaf Ekonomisi

Çeviren: Renan Akman

Küreselleşmeyle birlikte, kültürün özelleştirilmesi ve finansın ekonomide egemen olması sonucu, sanat da önemli bir finans aracına dönüştü. Finans dünyasını yöneten spekülasyon giderek sanatı da teslim aldı. Bu süreçte müzayede, sanatın değerlendirildiği bütün diğer ortamların önüne geçti. Müze, fuar, binal ve galerilerin işleyişi üzerinde, hatta sanat tarihi ve eleştiri yazınında bir hegemonya oluştu. 1990'larda tırmanan bu gelişmeyi çağdaş sanatın yoğun olarak piyasalaştırılması izledi. Sanat bir lüks, sanatçı da bir girişimci olmaya yönlendirildi. Aralarından işini bilen bir azınlık, tarihte hiçbir sanatçının hayal edemeyeceği servetler kazanırken, çoğunluk kaybetti. Don Thompson, *Sanat Mezat* kitabında, "çağdaş sanatın ve müzayede evlerinin bu tuhaf ekonomisi"ni araştırıyor.

Müzayedeci, Mark Rothko'nun "Beyaz Merkez" adlı tablosu için 72,8 milyon dolara çekici indirdiğinde, salondan uzun bir alkış yükselmişti. Kutlanan neydi? Alıcının zenginliği mi? Egosunun zaferi mi? Estetik beğenisi mi? Yeni bir rekor fiyat mı? Müzayede çekici indiğinde, fiyat değere eşitlenmiş olur ve bu, sanat tarihine geçer. Fiyat, sanat tarihinin artık bir çek defteriyile ne kadar kolay yeniden yazıldığını göstermektedir.

Don Thompson

İçindekiler:

Yeşil, Buruşuk, On İki Milyon Markalaşma ve Güvensizlik Markalaşmış Müzayedeler Markalaşmış Tacirler Tacirlik Sanatı Sanat ve Sanatçılar Damien Hirst ve Köpekbalığı Warhol, Koons ve Emin Charles Saatchi: Markalaşmış Koleksiyoncu Christie's ve Sotheby's Müzayede Evi Seçimi Müzayede Psikolojisi Müzayedelerin Gizli Dünyası Francis Bacon'ın Kusursuz Portresi Tacirler Müzayede Evlerine Karşı Sanat Fuarları: Son Kale Sanat ve Para Çağdaş Sanatı Fiyatlandırmak Sahte Eserler Sanat Eleştirmenleri Müzeler Son Oyun Yatırım Olarak Çağdaş Sanat

2. Baskı

Sibel Yardımcı
**Kentsel Değişim ve Festivalizm:
Küreselleşen İstanbul'da Bienal**

Otuz yılı aşkın bir süredir İstanbul, festivalleri aracılığıyla dünyanın kültürel coğrafyasında kendisine bir yer arıyor. Ancak, festivallerin ve sanat bienalinin amacı, başka ülkelerin kültürlerini/sanatlarını geniş kitlelere tanıttırıp kültürlerarası etkileşimi geliştirmekten ibaret değil. Kent seçkinlerinin, Cumhuriyet sonrasında heybetinden çok şey kaybeden İstanbul'u yeniden bir dünya kenti haline getirme özelemlerini gidermek ve kentlerin de kendi başlarına bir gösteri olarak var olabildikleri bir dünya düzeninde İstanbul'u bir kültür başkenti yapmak gibi başka amaçları da var. Dolayısıyla artık festivaller yalnızca kültürel değil, bir o kadar da ekonomik ve politik birer proje.

İstanbul Bienali, 2005 yılı için kavramsal çerçevesini "İstanbul" olarak belirledi, hem kentsel mekânın kendisine, hem de bu mekânın dünya açısından taşıdığı anlamın imgesel gücüne işaretlerle... *Küreselleşen İstanbul'da Bienal*, tam da bu zamanda İstanbul Bienali'ne eleştirel bir bakış yöneltmeyi öneriyor. Günlük hayatın estetikleşmesi ve tüketim kültürü bağlamında kent-bienal etkileşimine bakıyor. Bir modernleşme ve küreselleşme projesi, İstanbul'u pazarlama stratejisi ve kültürün özelleştirildiği bir ortam olarak Bienal'in toplumsal etkilerini ve iktidarla ilişkisini irdeliyor.

İçindekiler:

İstanbul Bienali ve Festivalizm

Uluslararası Etkinlikler ve Küreselleşme

Kent Sahnesinde Bienal

Bienalde İstanbul İmgeleri

Devlet, Sermaye, Kültür Kavşağında İKSV ve Bienal

• *İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı ve Özel Sermaye*

• *İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı ve Devlet Desteği*

• *'Sivil Toplum' ve Siyaset*

Farklılığı Festivalleştirmek: Sergi Mekanında Toplumsallık ve Öteçilik

Beğeniler Hiyerarşisi ve Kültürel Aracılar

İstanbul Kültür Sanat Dostları

Bienal ve İktidar

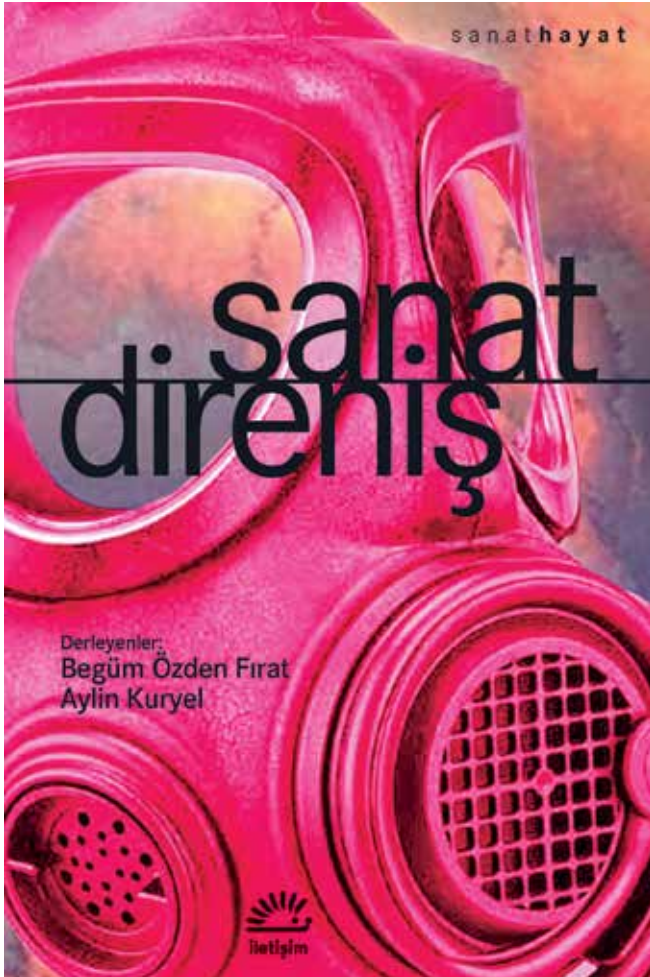
• *Şenlikten Festivale*

• *İstisnadan Kurala*

• *Sanatta Karşı Konumlanış İmkanları*

• *Gelecekte Kaçış Çizgileri*

2. Baskı

Derleyenler: Aylin Kuryel, Begüm Özden Fırat
Sanat/Direniş

Çevirenler: Birkan Taş, Elçin Gen

Yayına hazırlanıyor

Bu derlemedeki yazılar, estetik ile siyaset ve sanat ile hayat arasındaki sınırları bulanıklaştıran teorik ve pratik çabalara katkıda bulunmayı amaçlıyor; bu çabayı sürdüren güncel örnekleri tartışıyor. Sanatın profesyonelleşmiş ve özelleştirilmiş bir alana hapsediği, yaratıcılığın da kültür endüstrileri tarafından tanımlandığı bir çerçeveye sıkışmayı reddeden tartışmalar açmayı hedefliyor. Derlenen yazılar, özerklik, müdahale, işgal ve direniş kavramlarına, estetik ile siyaset arasında kurulması acil bağlantılar üzerinden yeniden eğiliyor; toplumdaki egemen hakikat anlatılarına müdahale ederek, kültürel ve siyasi alanı sarsmaya ve yeniden yönlendirmeye çalışan pratikleri mercek altına alıyor. Mevcut pratiklerin ortak özellikleri ve çeşitliliklerinin yanı sıra, zaafalarına da işaret ederek, hem günümüz kapitalizminin ve iktidar ilişkilerinin hayatlarımızı nasıl etkilediği üzerine düşünmek, hem de bunlarla mücadele etmenin olası yollarını keşfetmek için alan açmayı ümit ediyor.

İstanbul Bienali kapsamında, sanatın sermaye ile arasındaki problemleri ilişki; sanatın kamusal alandaki varlığı; ve yaratıcılığın toplumsal bir hareket içinde kendiliğinden belirlediği Gezi direnişinden sonra sanata gerek kalıp kalmadığı, halihazırda tartışılan konular. Sanatın, kültürel ürünler yaratmak kadar, kültürün üretim biçimini değiştirmek olduğunu kabul edersek, Gezi

direnişi esnasında ortaya çıkan şarkıları, yazılamaları, performansları, sloganları vs., kültürün üretim biçimini değiştirme çabasının emareleri olarak görebiliriz. Estetik ve siyaset arasındaki ilişki de ancak böyle bir çerçevede düşündüğümüz zaman devrimci bir dönüşümün parçası olarak görülebilir. Direnişin yayıldığı, farklı potansiyeller ortaya çıkardığı böyle bir ortamda, estetik ve siyasetin tam da bu yeni koordinatlar içinde yeniden düşünülmesi gerektiğine inanıyoruz.

İçindekiler:

Hito Steyerl

İşgal/Meşgale Olarak Sanat: Hayatın Özerkliğine Dair Önermeler

Gavin Grondon

Sürrealizm, Dada ve Çalışmanın Reddi

Christian Scholl

Bakunin'in Zavallı Kuzenleri: Taktik Müdahaleler ve Sanat

A. K. Thompson

Romantizmin Yankısı: Eylemci Sanat ve Burjuvazi

Anja Kanngieser

Uzman Gettosundan Çıkmak: Radikal Politikada Performatif Karşılaşmalar

Derleyenler: Ali Artun, Elif Demirkaya

Sanat Emegi **Kültür İşçileri ve Prekarite**

Çevirenler: Sibel Yardımcı, Nursu Örgü,
Özge Çelik, Elçin Gen, Esin Soğancılar

Yayına hazırlanıyor

İnsanın bütün zamanının (uyku dahil) ve bütün eylemlerinin piyasalaştırılması, üretime veya tüketime indirgenmesi günümüzün en baskın yönelimlerinden biri. Kültür ve sanat da bu yönelim sonucunda özelleştiriliyor, işletmeleşiyor, ve giderek birer üretim sürecine dönüşüyor, bir anlamda maddileşiyor. Sanat bir uça finansa diğer uça emeğe evriliyor. Modernizmle birlikte inşa ettiği özerkliğini yitirerek, şirketlerin bir iletişim ortamı olarak işlevselleştiriliyor. Öte yandan, sanatla birlikte emek de iletişimle kaynaşıyor. Emeğin esnekleşmesiyle birlikte, iletişim ve bilişim maddi emek süreçlerini de etkiliyor. Sonuçta, amaçlı/yararlı bir çaba olan emekle, amacı ve işlevi kendinde saklı olan sanat arasındaki tarihsel karşıtlık sona eriyor. Öyle ki, sanat emeğinin, kârlılığı azamileştirmenin yollarından biri olduğu söyleniyor ve bu konuda bienaller model olarak görülebiliyor. Bir bakıma emek kültüre, kültür emeğe dönüşüyor.

Sonuçta, zaten neoliberalizmle modernlik döneminde kazandıği birçok haktan arındırılan emek, iyice güvencesizleştiriliyor. İşte prekarite bu güvencesizliğe karşılık geliyor. Prekariteyle ilgili incelemeler ve mücadeleler, emeğin ve emek süreçlerinin yaşadığı dönüşümün, sanatın ve kültürün iş hayatıyla kaynamasının ve gayri-maddi emeğin giderek tırmanmasının yarattığı sonuçlarla uğraşılıyor.

İçindekiler:

Arif Dirlik

Üretim ve Üretimin Örgütlenmesinin Postmodernleşmesi: Esnek Üretim, İş ve Kültür

Maurizio Lazzarato

Neoliberalizm İş Başında: Eşitsizlik, Güvencesizlik ve Toplumsalın Yeniden Kurulumu. Politik-Ekonomik Alanın İncelenmesi İçin Temel Ögeler

Isabell Lorey

Yönetimsellik ve Kendini Güvencesizleştirme: Kültür Üreticilerinin Normalleştirilmesi Üzerine

Pascal Gielen

Sanat Ortamı: Ekonomik Sömürü İçin Mükemmel Bir Üretim Modeli mi?

Sonja Lavaert, Pascal Gielen

Sanatın Ölçsüzlüğü: Paolo Virno ile Söyleşi

Gerald Raunig

Kitlelerin Aldatılışı Olarak Yaratıcı Endüstriler

Gene Ray

Kültür Endüstrisi ve Terör Yönetimi

sanat hayat 9

Ali Artun

tarih sahneleri

sanat 1 müzeleleri

Müze ve Modernlik

Ali Artun Tarih Sahneleri, Sanat Müzeleri 1 Müze ve Modernlik

Modernliğin kuruluşunda müzenin rolü yaşamsaldır: Evrensellik ve bireysellik müzede canlandırılır; ulusa, devlete ve kamuya ait düşünceler müzede cisimleşir; yurttaş müzede terbiye edilir; akıl ve tarih müzede sahnelenir; sanat ve sanat tarihi burada icat olunur. *Müze ve Modernlik*, müzeleşme ve modernleşme süreçlerinin etkileşimine bakıyor, müzenin büyümesini yaratan güçlerin ve, bu arada, küratörlerin, mimarların ve tasarımcıların izini sürüyor. Ama hepsinden önce, efsanevi İskenderiye Müzesi'nden başlayarak, antik dönem ve Rönesans müzelerine değiniyor, nadire kabinelerinin ve arkasındaki hafıza sanatının gizlerini açıyor. *Müze ve Modernlik* eleştirel bir müze profili, bir tür müze kılavuzu ya da bir müze masalı. Bir yandan çağdaş “yeni müzeoloji”nin kaynaklarını aydınlatırken, diğer yandan *Tarih Sahneleri-Sanat Müzeleri* ciltlerinden ikincisi olan *Müze ve Eleştirel Düşünce* derlemedindeki metinleri sunuyor.

İçindekiler:

Birinci Bölüm: Modernlik Öncesi Müze

- Müz
- İskenderiye'nin Mirası
- Koleksiyon Tutkusu ve Tanrılar
- Nadire Kabineleri
- Rönesans'ın Ansiklopedik Müzeleri
- Medici Müzeleri
- Hafıza Sanatı ve Müze

İkinci Bölüm: Müze ve Modernlik

Kraliyet Mirası Kabineler ve Ulusal Müzeler

Modern Müzeler ve Yeni Bilgi Rejiminin Kurulması

Modern Müzeler, Modern Kimlikler

- Modern Müze, Modern Ulus
- Modern Müze ve Yurttaşlık Terbiyesi
- Modern Müzeler, Modern Ütopylar
- Modern Müze, Kültürel Sermaye ve Toplumsal Ayrım

Modern Müze ve Evrensellik Hayali

- Evrensel Sergiler ve 'Öteki' Kültürlerin Müzeografik Temsili
- "Hayali Cemaatler" ve Müzeler
- Evrensel Müzeler ve Talanın Meşrulaştırılması
- Müzeye Muhalefet

Müzede Sanat Tarihi Sanatı

Fotoğraf Öncesinde Winckelmann, Hegel Tarihleri ve Ulusal Müzeler

Fotoğraf Sonrası Formalist Tarihler ve Modern Sanat Müzeleri

MOMA: Modernizmin Tahtı

Müze-Mağaza

Müze-Ev

Müze ve Piyasa

3. Baskı

sanathayat10

tarih sahneleri

sanat. müzelerİ 2

Müze ve Eleştirel Düşünce

Editör:
Ali Artun

Derleyen: Ali Artun **Tarih Sahneleri, Sanat Müzeleri 2 Müze ve Eleştirel Düşünce**

Çevirenler: Renan Akman, Esin Soğancılar, Tanıl Bora,
Elçin Gen, Aziz Ufuk Kılıç, Kemal Atakay

Günümüzde müzeyle ilgili kuramlar en az müzelerin kendisi kadar canlı. Eleştirel düşüncenin etkin bir damarını oluşturuyorlar. *Müze ve Eleştirel Düşünce*, çağdaş müzeciliğin tekrar tekrar başvurduğu kimi metinlerden oluşan bir seçki sunuyor. Bu metinler modern toplumsal ve siyasal hayatın, modern kültürün ve kentleşme hareketlerinin müzedeki temsilini inceliyorlar. Louvre, Orsay Müzesi, Pompidou Merkezi, Tate galerileri, New York Modern Sanat Müzesi, Metropolitan Müzesi ve daha birçok örnek Batı müzesini tarayarak, onların sahne arkasındaki müze kültürüne ve tarihine özgü değişik simgeleri aydınlatıyor, kavramları irdeliyorlar. Bir anlamda sanat yönetimini belirleyen politikaları tartışıyorlar.

İçindekiler:

Linda Nochlin

Müzeler ve Radikaller: Bir Olağanüstü Durumlar Tarihi

Carol Duncan, Alan Wallach

Evrinsel Müze

Christoph Grunenberg

Modern Sanat Müzesi

Emma Barker

Postmodern Çağda Müze: Orsay Müzesi

Müzenin Toplumdaki Yeri: Yeni Tate Galerileri

Teşhir Kültürleri

Theodor W. Adorno

Valéry, Proust ve Müze

Carol Duncan

Sanat Müzeleri ve Yurttaşlık Ritüeli

Pierre Bourdieu

Sanat Aşkı

Andreas Huyssen

Bellek Yitiminden Kaçış: Kitle İletişim Aracı Olarak Müze

Stuart Hall

Modern Sanat Müzeleri ve Tarihin Sonu

2. Baskı

sanathayat6

Editör : ALİ ARTUN

sanatçı müzeleri

İLETİŞİM

Derleyen: Ali Artun
Sanatçı Müzeleri

Sunuş: James Putnam
Çevirenler: Elçin Gen, Ali Berktaç, Engin Yılmaz

Sanatçıların müzelerle arası hiç olmadı. İçlerinden müzeleri yerle bir etmeye kalkanlar dahi çıktı. Çünkü onlara göre müzeler sanatı hayattan mahrum ediyorlardı. Oysa onların davası sanatla hayatı kaynaştırmaktı. Müzelerle baş edemeyince, Schwitters, Lissitski, Duchamp, Haacke gibi sanatçılar kendi alternatif müzelerini kurdular. Ve Haacke'nin sözleriyle, müzelerin bilinci nasıl yönettiğini teşhir etmeye başladılar. Modern müzeleri besleyen tarih ve iktidar anlayışlarını tartışmaya açtılar. Onlar sayesinde müzeler, her şeyden önce modernliğin sergilendiği ortamlar olarak incelenmeye başladı. Çağdaş eleştirel müzeoloji doğdu ve modernliğin sorgulandığı birçok disiplinin odağına yerleşti.

Sanatçı Müzeleri, sanatı müze olanların eserlerini derliyor. Sanat tarihçileri ve eleştirmenleri James Putnam, Benjamin Buchloh ve Walter Grasskamp bu eserleri sundukları yazılarında onlardaki siyaseti keşfediyor.

İçindekiler:

James Putnam

Sunuş: Kutuyu Aç

Walter Grasskamp

Sanatçılar ve Diğer Koleksiyoncular

Benjamin Buchloh

Sanatçılar ve Müzeleri: El-Lissitski, Marcel Duchamp, Marcel Broodthaers

Magdalena Dabrowski

El-Lissitski

Jean Clair

Boîte-en-Valise

Pierre Cabanne

Marcel Duchamp'la Söyleşi

Kristen Erickson

Marcel Broodthaers

Daniel Buren

Müzenin İşlevi

Atölyenin İşlevi

Brian Wallis

Hans Haacke

Hans Haacke

Çikolata Erbabı

Sergilenmeye Uygun Sanat

Müzeler - Bilinç Yöneticileri

Robert Filliou

Meşru Galerî

James Trainor

Christo

sanathayat5

osmanlı müzeciliği

Müzeler, Arkeoloji ve Tarihin
Görselleştirilmesi

Wendy
M.K. Shaw

İLETİŞİM

Wendy M. K. Shaw

Osmanlı Müzeciliği

Müzeler, Arkeoloji ve Tarihin Görselleştirilmesi

Çeviren: Esin Soğancılar

Müze kurumu, Osmanlı İmparatorluğu'na Avrupa'dan ithal edilmiş olmakla birlikte, kendisine özgün bir yol çizmiş. Osmanlı müzeleri, Batıcılık-Doğuculuk çatışmasından uzaklaşarak, hatta Batıcılığı kullanıp emperyalizme karşı koyarak, oluşum halindeki bir ulusal kimliği simgeleyebilmiş. Wendy Shaw'un kitabı, Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde müzeciliği kurumlaştıran kararlardan ve müzelere seçilen eserlerden yola çıkarak, bu ulusal kimlik serüveninin izini sürüyor.

Osmanlı müzeleri, kendi dönemlerindeki gelişmelerden ve gereksinimlerden haberdar olmaları; daima değişime karşılık vermeleri; basit taklitçilikten, tekrarcılıktan veya özgünlük saplantısından uzak kalarak ince bir çeşitliliğe yönelmelerinden ötürü, kendilerinden sonraki girişimleri sorgulamamız ve eleştirebilmemiz açısından elverişli örnekler sunuyor.

İçindekiler:

Önsöz: Neden Müze?

Müzeye Doğru: Savaş Ganimetinin ve Eski Eserlerin Toplanması

İkili Koleksiyon: Mecmua-i Eslîha-i Âtika ve Mecmua-i Âsâr-ı Âtika

Müze-i Hümayun'un Doğuşu

Nizamnameler ve İhlalleri Arasındaki Diyalektik

Eser Toplama Teknolojileri: Demiryolları ve Fotoğraf Makineleri

Müze-i Hümayun'daki Tarihî Eser Koleksiyonları

Müze-i Hümayun Koleksiyonlarında İslam Eserleri

Osmanlı İmparatorluğu'nun Son Döneminde Askerî Koleksiyonlar

Jön Türk Devrimi'nin Ardından İslamî ve Tarihî Eserler

2. Baskı

Ali Artun
Mümkün Olmayan Müze
Müzeoloji - Modernlik - Çağdaşlık

Yayına hazırlanıyor

1440'larda Floransa'da inşa edilen Medici Sarayı modern müzenin ilk örneği sayılıyor. Ama modern müzeciliğin modeli kuşkusuz Louvre. Şimdilerde, çağdaş sanatın yükselişini izleyen çağdaş müzelerin açılmasıyla birlikte, modern müzecilik artık ömrünü dolduruyor.

Mümkün Olmayan Müze'de derlenen metinler, birtakım tipik örnekler üzerinde durarak bu dönüşüme ışık tutuyor. Bu arada Türkiye'de müzeciliğin Batı'yla eşzamanlı bir modernleşme geçirmesine rağmen, neden modern sanat müzesinin bir türlü işleyemediğini irdeliyor.

Ayrıca müze tarihinde hemen hiç üzerinde durulmayan iki konuyu araştırıyor: mimarlık müzeleri ve devrim müzeleri. Bütün sanat kurumlarıyla birlikte müzeleri ve bizatihi sanatı yıkmayı vaat eden avangard, 1917 Ekim Devrimi'nin ardından onun sorumluluğuna teslim edilen müzeciliği nerelere sürükledi?

İçindekiler:

- İlk Mimarlık Müzesi: Geçmiş ve Bugünü*
- Müzedeki Modernliğin Kurulması ve Bozulması*
- Musée de l'homme, Musée du Quai Branly ve Vahşetin Müzeleştirilmesi*
- Halil Edhem'in Modern İstanbul Müzesi*
- İmkânsız Müze*
- Devrim ve Müze*
- Ofis Müze ve Müzenin Medyalaşması*
- Müzemani - Gösteri Olarak Müzeler*

Halil Edhem

Türkiye'de Müzeciliğin Modernleşmesi ve İstanbul Müzesi

Yayına hazırlanıyor

19. yüzyıl sonlarında bütün Avrupa başkentlerinde olduğu gibi İstanbul'da da baş gösteren müzeleşme dalgasına katkısı olan birçok girişim ve şahsiyet arasında Halil Edhem'in farkı, modern müzeoloji konusundaki vukfu ve bu sayede bir imparatorluk müzesinden modern ulusal bir müzeye geçiş sürecini büyük bir sebat ve emekle yönetmesi ve sonuçlandırmasıdır. Bir müzeçilik düşüncesine ve yazınına öncülük etmesidir. Arkeolojik eserlerle modern sanatı, eski ile yeniyi, Türk sanatıyla Batı sanatını eklemeyelebilen bir tarih sahnesini kurmayı başarabilmesidir. Eğer bir modern İstanbul müzesinden söz edilecekse, o Halil Edhem'in kurduğu müzedir.

Halil Edhem'in yazıları, Topkapı Sarayı'ndaki İmparatorluk Müzesi'nden modern müzelere geçiş sürecinin en hakiki kaynaklarıdır. Yalnızca İstanbul Arkeoloji Müzesi'nin (1869) değil, 1938'de açılan İstanbul Devlet Resim ve Heykel Müzesi'nin kuruluşuna da ışık tutar. Ve ikisinin nasıl birbirleriyle eklemeliğini aydınlatır.

İçindekiler:

İsmail Hakkı Uzunçarşılı

İbrahim Edhem Paşa Ailesi ve Halil Edhem Eldem (1861-1938)

Arif Müfid Mansel

Halil Edhem ve İstanbul Müzeleri

Kemal Erguvanlı

Halil Edhem ve Jeoloji

Füruzan Kınal

Halil Edhem Bibliyografyası

Halil Edhem

Elvah-ı Nakşiye Koleksiyonu (1924)

- Genel Bakış
- Ülkemizde Ressamlığın Başlangıcı
- Sanayi-i Nefise Mektebi ve Resim Koleksiyonu

• Resim Sergileri

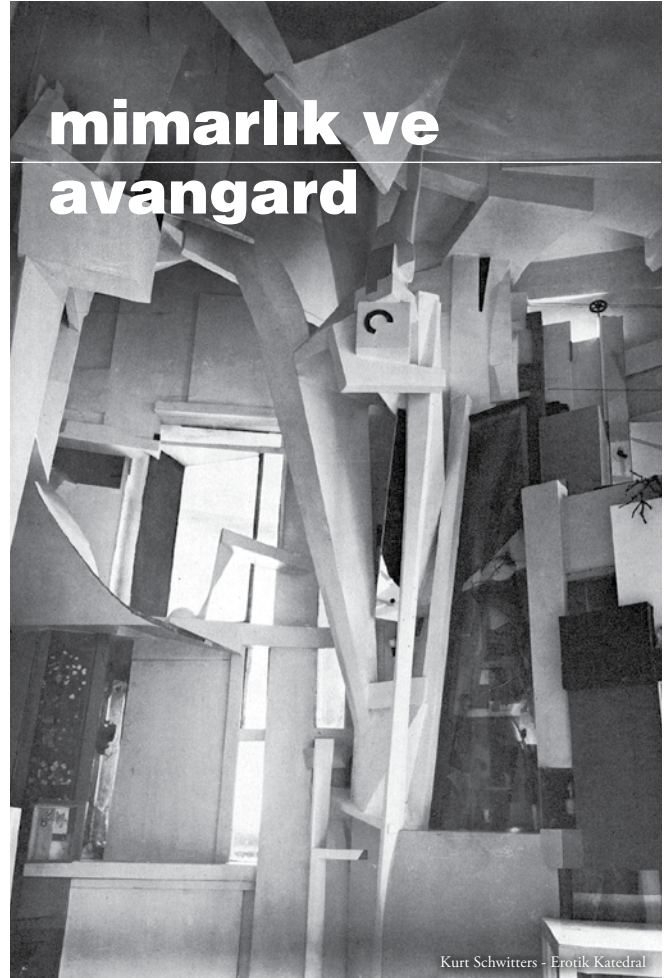
• Koleksiyonda Bulunan Tabloların Kataloğu

Müzeler (1932)

Arkeoloji Müzelerimizin Avrupa Müzeleri Arasındaki Yeri ve Önemi (1935)

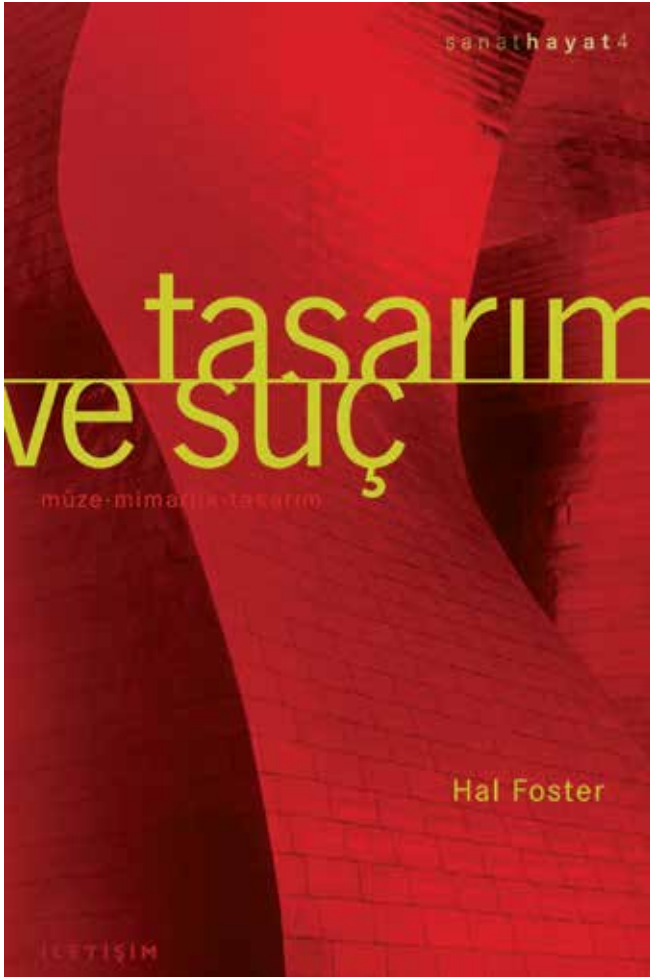

Kurt Schwitters

mimarlık ve avangard

Kurt Schwitters - Erotik Katedral

Hal Foster
Tasarım ve Suç
Müze • Mimarlık • Tasarım

Çeviren: Elçin Gen

Hal Foster *Tasarım ve Suç*'ta mimarlık ile tasarımın, sanat ile eleştirinin çağdaş kültür içindeki yerini tartışıyor. İlk bölümde, piyasa ile kültürün giderek nasıl kaynaştığını inceliyor. Gündelik hayatın her anına sızan tasarım kültürünün, kimlikleri markalara endekslemesi üzerinde duruyor. Zamanımızın iki gözde mimarı, Frank Gehry ve Rem Koolhaas'la ilgili yazılarında, mimarlığın, gösteri dünyası ve küresel kentle arasındaki bağlantılarını çözümlüyor. İkinci bölümde, Baudelaire, Valéry gibi kimi modernlik sözcülerinin yargılarına da değinerek, modern sanat ile modern müzenin tarihsel bağını inceliyor. Sanat tarihinin ve eleştirinin, görsel iletişim kültürünün egemenliği altındaki seyrini izliyor. Modernizmin ve postmodernizmin akıbetine ilişkin sorular sorduruyor.

İçindekiler:

Önsöz

Birinci Bölüm: Mimarlık ve Tasarım

Düzeyle Şaşılmış Kültür

Tasarım ve Suç

Yapı Ustası

Mimarlık ve İmparatorluk

İkinci Bölüm: Sanat ve Arşiv

Modern Sanat Arşivleri

Sanat Tarihindeki Çatışmalar

Yok Oluşun Eşiğinde Sanat

Eleştirmenleri

Yanlış Ölüye Cenaze

4. Baskı

sanathayat27
mimarlık

sanat mimarlık KOMPLEKSİ

Küreselleşme Çağında Sanat,
Mimarlık ve Tasarımın Birliği

Hal Foster

Hal Foster

Sanat Mimarlık Kompleksi

Küreselleşme Çağında Sanat, Mimarlık ve Tasarımın Birliği

Çeviren: Serpil Özaloğlu

Geçtiğimiz yarım yüzyıl boyunca, sanatın mimarlık ve tasarımla kaynaşmasına tanık olduk: Sanat eserleri, alışıldık galeri ve müze mekânlarının sınırlarını aşıp eski sanayi yapılarına, gündelik hayatın mekânlarına ve doğaya açılırken, mimarlık da yapısal, tarihsel ve toplumsal önceliklerini bir kenara bırakarak kendini gitgide bir “görsel sanat” olarak kurmaya başladı. Bunun sonucunda, bir yandan ölçüğü ve kamusal alana müdahalesi yönünden mimarlıkla boy ölçüşen bir sanat, diğer yandan görsel kültürümüzde sanatçılar kadar derin izler bırakan “yıldız mimarlar” ortaya çıktı. Bu birleşme sonucunda şirketler ve hükümetler, içerdiği eserlerden çok mimarisıyla öne çıkan ikonik müzelerle, festival ve binalar benzeri etkinliklerle şehirleri “markalaştırmak” ve iş dünyasının yatırımlarını çekmek için gözlerini sanat-mimarlık ikilisine çevirdiler. Ekonomi ile kültürün ayrılmaz biçimde iç içe geçtiği bu süreçte, her iki alan da, dünya çapında yaygınlaşan gösteri kültürüne eklemelendi ve onu pekiştirdi.

Hal Foster, “yıldız mimarlar”ın çalışmalarını ve sanatı yeni alanlara açan sanatçıların eserleri üzerinden, “sanat-mimarlık kompleksi” adını verdiği bu kaynaşmanın tarihini ve günümüzdeki etkilerini inceliyor.

İçindekiler:

İmge İnşası

Pop Kentsellik

Kristal Saraylar

Hafif Modernite

Neo-avangard Jestler

Postmodernist Makineler

Minimalist Müzeler

Yeniden Yapılan Heykel

Çırlıçiplak Soyulmuş Film

Bağlarından Kurtulmuş Resim

İmgeye Karşı İnşa

sanat hayat 25
mimarlık

arzu mimarlığı

Mimarlığı Düşünmek
ve Düşlemek

Derleyenler:
Nur Altınyıldız Artun
Roysi Ojalvo

Derleyenler: Nur Altınyıldız Artun, Roysi Ojalvo

Arzu Mimarlığı Mimarlığı Düşünmek ve Düşlemek

Sunuş: Nur Altınyıldız Artun, Roysi Ojalvo

Arzu Mimarlığı, mimarlığın akılcılığına, işlevciliğine, denetimciliğine meydan okuyan; disiplini çözen; sınırlarını aşan ve bozan; orada yaratıcı alanlar açan söylemlerle pratikler konu edinen yazılardan oluşuyor.

Bu derlemede, hayalle hakikatin arasında gidip gelerek, kurulmuş yapıları bozan, yeni dünyalar kuran Piranesi var. Bir gezginin düşsel kentlere pusulasız yolculuklarını anlatan Italo Calvino ile göçebeler için geçici, değişken, kurmaca kent temsilleri üreten Constant var. Onların kurguladığı sonsuz labirentler var. Babil Kulesi ile Yeni Babil var. Mimarlığın sabit anlatılarının yerine ötekiliği, başkalaşımı, kesintisiz bir oluş halini koyan Derrida var; Deleuze ve Guattari var. Rasyonel, işlevci mimarlığın, sermayeci sistemin, evi bir makineye, bir tüketim nesnesine dönüştürmesini eleştirirken, mimarlığı sanatla kaynaştıran Gordon Matta-Clark, Rachel Whiteread, Cornelia Parker ile bir türlü kurulamayan endüstri ürünü evi sessiz filminin konusu yapan Buster Keaton var. Mimarlığı düş imgeleri olarak gören sürrealistler; onu "hayatı dönüştürmenin bin yolu üzerine deney yapmanın aracı" haline getiren sityasyonistler var. Bir nadire kabinesi, bir hafıza sarayı, bir özerklik abidesi, "erotik ıstırap katedrali" ile Kurt Schwitters var.

İçindekiler:

Ali Artun

Önsöz: Mimarlığı Parçalamak

Nur Altınyıldız Artun - Roysi Ojalvo

Sunuş: Sınırlar ve Ötedeki Yıldızlar

İpek Ek

18. Yüzyılda Bozulan Ezber: Piranesi

Ali Artun

Erotik Katedral: Kurt Schwitters'in Mimarlığa Oyunu

Nilüfer Talu

Bir Arzu Nesnesi Olarak Ev

Nur Altınyıldız Artun

Mimarlık Nesnesi ve Başka Nesnelere

Umut Şumnu

Beyazlar Daha Beyaz: Modern Mimarlık ve Bezeme

Roysi Ojalvo

Modernitenin İki Yüzü Arasında Mimarlık

Bilge Bal

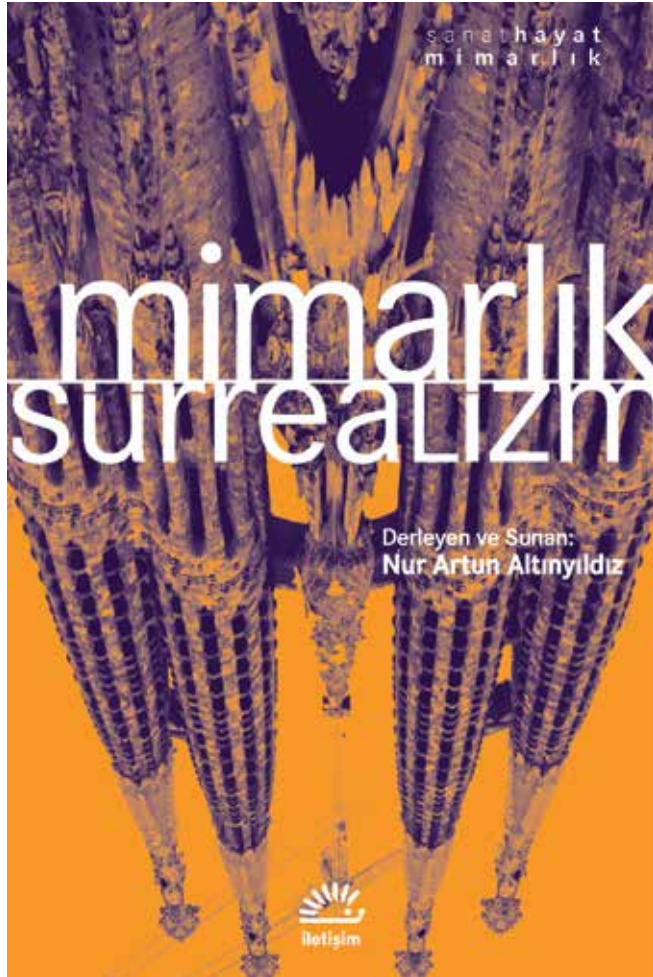
Düşsel Atlaslar: Constant'ın Yeni Babil'i ve Calvino'nun Görünmez Kentler'i

Semra Aydınlı

Aylak-Muğlak Kent Deneyimleri

Belkis Uluoğlu

Mimarlığın Ontolojisi ve Sözde Yıkımı Üzerine

Derleyen: Nur Altınyıldız Artun
Mimarlık / Sürrealizm

Sunuş: Nur Altınyıldız Artun

Yayına hazırlanıyor

Sürrealizm rüya âleminde ve bilinçdışından beslenen; aklın hükmünü sarıyan; arzuyu egemen kılan bir yeni gerçeklik yaratma peşindeydi. Önce edebiyatta belirdi, sonra 'bulunmuş nesnelere', resim, fotoğraf ve heykel mecraları arasına girdi. Her ne kadar sürrealist bir mimarlıktan söz edilemeyeceği yaygın bir kanı olsa da, sürrealistlerle ve mekânla hep haşır neşir oldukları. Mimariyi öteki sanatlarla kaynaştıran mekânlar hayal ettiler. Modernist mimarlığın katı rasyonelliğine ve işlevselciliğine karşı, şiirselliği, rastlantıyı, arzuyu, mitleri, kökenleri öne çıkaran bir mimarlığı konu edindiler. Hem metafor olarak hem de düz anlamda yitirilen 'ev'i aradılar. Bu derleme, sürrealizm ile mimarlık ve modernlik ilişkisini değerlendiren incelemelerle başlıyor. Breton ve Aragon başta olmak üzere, sürrealistlerin yazınındaki Paris'in izini süren makalelerle sürüyor. Ardından Paris'te ve New York'ta düzenlenen kimi sürrealizm sergilerinin mekânları ile yegâne sürrealist mimar sayılan Kiesler'in tasarımlarını ele alan yazılar geliyor.

Bataille, Tzara, Dalí, Arp, Matta ve Kiesler'in mimarlık üzerine kısa metinleri derlemenin son bölümünü oluşturuyor.

İçindekiler:

Nur Altınyıldız Artun

Sunuş: Sürrealizm ve Mimarlık

Dalibor Vesely

Sürrealizm, Mit ve Modernite

Anthony Vidler

Fantezi, Tekinsizlik ve Sürrealist

Mimarlık Kuramları

Bernard Tschumi

Mimarlık ve İkizi

Roger Cardinal

Çözülebilir Kent, Sürrealist Paris Algısı

Dagmar Motycka Weston

Sürrealist Paris: İçinde Yaşanan

Kentin Perspektiften Yoksun Mekânı

Krzysztof Fijakowski

'Un salon au fond d'un lac',

Sürrealizmin Ev Hali

T. J. Demos

Duchamp'ın Labirenti: First Papers of Surrealism, 1942

Tatjana Okresek-Oshima

Sanat Formatında Hayat-Formu, Sürrealizm "Art of This Century"de Teşhirde

Beatriz Colomina

"Space House": Yapının Ruhu

Antje Von Graevenitz

Sonsuzluk ve Eksiltme: Frederick Kiesler, "Endless House"

Georges Bataille

Mimarlık

Tristan Tzara

Beğenide Belirli Bir Otomatizme Doğru

Jean Arp

Sürrealist Mimarlık Manifestosu: Fil Stiline Karşı Bide Stili

Frederick Kiesler

Hurafeler Salonunun Sihirli Mimarlığı

[Roberto] Matta Echauren

Duyarlı Matematik – Zaman Mimarlığı